ЎзССР Давлат китоб палатаси
Книжная палата

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 118 (8. 316) ◆ 1993 йил ◆ 5 июль, душанба ◆ Нархи 10 сўм.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар кенгаши Тўрткўл шаҳрининг 120 йиллигини байрам қилиш тўғрисида қарор қабул қилди.

● Америка Қўшма Штатларининг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси жаноб Генри Лии Кларк АҚШ мустақиллиги эълон қилинганлигининг 217 йиллиги муносабати билан Тошкент жаҳон иқтисодиёти ва дипломатияси университети талабалари билан учрашди.

● Нукусга «Умид» лойиҳаси бўйича АҚШ ҳарбий-транспорт самолётида 1,5 миллион долларлик дори-дармонлар, тиббиёт асбоб-ускуналари келтирилди.

● Кампирравот тозалаш иншоотлари қурилиши ниҳоясига етди. У Хонобод — Андижон ичимлик суви қувури қурилишининг энг муҳим иншоотларидан биридир. Бу сув қувури биринчи навбати қурилиши шу йил тугалланиши кўзда тутилган. Бу андижонликларни тоза ичимлик суви билан таъминлаш имконини беради.

● Наманганда йилига 1500 нафар ўрта тиббиёт ходимлари малакасини оширадиган билим юрти ташкил этилмоқда. Бу ерда қўшни Андижон ва Фарғона вилоятлари тиббиёт ходимлари ҳам ўз малакаларини оширадиган бўладилар.

● Сурхондарё вилоятида 1700 метр узунликдаги ноёб тоннель қурилиши бошланди. У қурилиб бўлингач, Санжар тоғ дарёсининг сувлари бу туннель орқали оқа бошлайди.

● Республика тиббиёт техникаси бўлими ва Американинг машҳур «Кохэнс Фэшион оптикал» фирмаси Тошкентнинг Ўрда даҳасида кўзойнаклар билан савдо қилувчи «Камилла» магазинини очдилар.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● Бойқўнғир космодроми мақоми юзасидан Россия мудофаа вазири Павел Грачев билан Қозоғистон мудофаа вазири Саодат Нурмамбетов ўртасидаги музокаралар натижасиз тугади.

● Сухуми шаҳри атрофида грузин-абхаз қуролли тўқнашувлари ғоят кескин тус олди. Абхазия томони шаҳарни ракеталардан қаттиқ ўққа тутаётганлиги хабар қилинмоқда.

● Озарбайжон Тоғли Қорабоғда кенг кўламли ҳарбий ҳаракатларни бошлаб юборди. Миллий армия Фузулий шаҳрига бостириб кирган Арманистон қуролли кучлари билан оғир жанглар олиб бормоқда.

● Халқ депутатлари Свердлов вилоят Кенгашининг сессиясида ушбу вилоят негизида Урал республикасини ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилинди. Бу қарорни тасдиқлаш юзасидан Россия халқ депутатлари съездига мурожаат қилинадиган бўлди.

● Украина Президенти Леонид Кравчук фармонига мувофиқ Қрим очиқ иқтисодий зона мақомига эга бўлди.

● Бугун Москвада Қирғизистон билан Россия ўртасида ҳарбий соҳада ҳамкорлик қилиш юзасидан шартнома имзоланади. Қирғизистон Ҳамдўстликдаги барча давлатлар билан ана шундай шартномалар тузиш ниятида.

● Қалмиқистон Президенти Кирсан Илюмжинов «Қалмиқистон черков давлат билан қўшиладиган Россиядаги биринчи республика бўлади», деб баёнот берди. Унинг маълум қилишича, шу йил 6 июлдан эътиборан буддизм ва христианлик давлат динлари мақомига эга бўлади.

ХОРИЖДА

● Хусусий мулк Польша иқтисодий тузумининг негизи бўлади. Бу мамлакат иқтисодий арконлари дастурида мустаҳкамлаб қўйилди.

● Америка Қўшма Штатлари ўз ҳудудидаги 129 та ҳарбий иншоотни, шунингдек, АҚШнинг Европа ва Жанубий Кореядаги 92 та ҳарбий иншоотини бекитишни режалаяпти.

● Вашингтонда араб — исроил музокараларининг ўнинчи босқичи ҳам сезиларли натижа бермади.

● Япония моллари жаҳон бозорида энг рақобатбардош мамлакат нуфузини бу йил ҳам сақлаб қолди. Ана шу соҳада 1992 йилда бешинчи ўринни эгаллаб турган АҚШ иккинчи ўринга кўтарилди.

● Илк бор АҚШ ҳарбий ҳаво кучлари вазири этиб аёл — Шила Уиднал хоним тайинланди.

● Хитой ҳуқуқ-тартибот идоралари бу мамлакат қишлоқ хўжалик банкидан 10 миллиард доллар миқдорида пул ўғирланишига уринишни бартараф этдилар. Бу жиноий хатти-ҳаракатларга Россиядаги миллий банкларидан бири ҳам алоқадор эканлиги маълум қилинди.

АМЕРИКА ҚЎШМА ШТАТЛАРИ ПРЕЗИДЕНТИ БИЛЛ УИЛЬЯМ Ж. КЛИНТОН ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Жаноб Президент!

Ўзбекистон халқи ва шахсан ўз номимдан Сизни, барча Америка халқини тарихий Мустақиллик куни билан табриклаш имкониятидан бахтиёрман.

Биз Америка Қўшма Штатларининг буюк ютуқларга эга бўлган мамлакат сифатида ёш мустақил давлатларга демократик анъаналар ва бозор иқтисодиётини ривожлантиришда бераётган техникавий ва инсонпарварлик ёрдамини юксак баҳолаймиз.

Ўзбекистон — жаҳон цивилизациясининг қадимий марказларидан бири — ўз маънавий қайта тикланишида чинакам озодлик ва демократия қадриятларига интилмоқда. Истиқлолга эришган республикамиз ҳуқуқий ва дунёвий жамият қуриш, очиқ иқтисодиётни шакллантириш йўлидан бормоқда. Бунда биз бошқа мамлакатлар тажрибасига, жумладан, АҚШ давлат тараққиётига катта эътибор билан қарамоқдамиз. Ўзбекистон Америка Қўшма Штатлари каби терроризм ва экстремизмнинг ҳар қандай шаклларини кескин қораламоқда, халқаро келишмовчиликларнинг тинч-тотув йўл билан ҳал қилинишини қўллаб-қувватламоқда.

Фурсатдан фойдаланиб, Ўзбекистон ҳукумати халқаро мезонлар асосида мамлакатларимиз ўртасида дўстона, тенг ҳуқуқли ва ўзаро манфаатли муносабатларни ривожлантириш муддаосида эканини таъкидлашни истардим. Биз халқларимиз бир-бири билан яхшироқ танишиши, кенг кўламда билим, тажриба ва юқори даражадаги расмий делегациялар билан доимий тарзда алмашиб туриши тарафдоримиз.

Америка халқига тараққиёт ва равнақ тилаб энг яхши истакларимни йўллашдан ниҳоятда мамнунман.

Ислом КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти.

** Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг икки йиллиги олдидан*

** Байрамолди йўқламаси*

ЭНГ КАТТА ШОДИЁНА

Тошкент шаҳри барча туманларида Ўзбекистон Республикаси Мустақиллик кунининг икки йиллигига тайёргарлик қизғин тус олди. Шу муносабат билан «Тошкент оқшоми» таҳририяти бу санага кўрилаётган тараддуд ҳақида туман ҳокимларининг байрамолди йўқламасини ўтказишга қарор қилди.

Бу йўқламани Чилонзор тумани ҳокими Анвар Алиев бошлаб берди.

— Анвар Маҳмудович, Мустақиллик кунининг икки йиллигига бағишлаб Чилонзор туманида олиб борилаётган ишлар хусусида сўзлаб берсангиз...

— Ўзбекистон Республикасининг икки йиллиги бутун ўзбек халқининг катта байрамидир. Шунинг учун режаларимиз асосида кўпгина ишларни амалга оширмоқдамиз. Энг аввало бу байрамни ҳар бир чилонзорлик кўтаринки руҳда, энг асосийси, тинч-тотувлик, аҳиллик ва иноқлик билан кутиб олиш ниятидадир. Албатта кутилаётган мустақиллик байрами — 1 сентябрь куни Усмон Юсупов номли маҳаллада озиқ-овқат дўкони, сабзавот ва савдо турлари расталари, маиший хизмат кўрсатишнинг барча тармоқлари бўлган, яъни тўла маънодаги гузар очилади. Худди шу куни Халқлар Дўстлиги шоҳкўчасидаги, 1 ва 2-Чарх-камолон маҳалласи оралиғида маҳалла фуқаролари учун яна бир қулайлик — ер ости йўли ишга тушади. «Олмазор» мавзесидаги аҳоли болалари учун бир йўла 100 болани қабул қилишга мўлжалланган болалар поликлиникаси ҳам шу куни фойдаланишга топширилади. Чилонзордаги барча маҳалла хонадонлари газлаштирилишига эришилади. «Хайробод» ва «Тинчлик» маҳаллаларида ҳам шу куни канализация ишлари якунланиши керак. Дарвоқе, ҳозирда қурилиш ишлари кетаётган, баъзи жойларида якунланаётган Фарҳод ва Ал-Хоразмий кўчаларидаги савдо расталари тўла ишга тушириладилар.

— Анвар Маҳмудович, Мустақиллик кунининг икки йиллигига бағишланган байрам тадбирлари дастури қандай бўлади?

— Чилонзор пойтахтнинг катта туманларидан бири ҳисобланади. Айниқса бу туманда Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий боғи, Мирзо Улуғбек номидаги маданият ва истироҳат боғи ҳақиқий дам олиш масканларига айланган. Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг икки йиллик тантаналарини ўтказиш режа ва тадбирлари пухта тузиб қўйилган. Август ойининг охирларида бошланадиган тадбирлар сентябрнинг бошларигача давом этади. Бу байрамнинг мазмунли ва хайрли ўтишида албатта «Совпластитал», «Автоматика» ва бошқа кўплаб корхоналар туҳфалар тайёрламоқда. Бу тадбирларга туман маданият уйлари, савдо ташкилотлари ҳам бевосита иштирок этадилар. Бундан ташқари кўчалар, маҳаллалар, оромгоҳларни чиройли ва бежирим қилиб безаш ва жиҳозлашга алоҳида эътибор берилади. Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий боғи ҳамда Мирзо Улуғбек номидаги маданият ва истироҳат боғидан ташқари Ал-Хоразмий шоҳкўчасида, Фарҳод ва Чилонзор кўчаларида ҳам савдо шохобчаларининг барча турлари бўйича савдо қилиниб, аҳолининг яхши дам олиб, маданий ҳордиқ чиқаришларига қулайликлар яратилади. Худди шу кунлари туманимиздаги маҳаллаларда ҳам ўзига хос байрамлар бўлиб ўтади. Бунда маҳалла қўмиталарининг ташаббускорликлари, тадбиркорликлари тўла намоён бўлади. Тумандаги ижодкор ёшлар, маданият уйлари қошидаги қўшиқ ва рақс дасталари қатнашадилар, таниқли хонандалар байрамга файз киритадилар. Ҳеч шубҳасиз Ўзбекистон Республикасининг Мустақиллик байрами ҳар бир фуқаромизнинг энг катта байрами бўлади.

Зоир ТУРСУНОВ
суҳбатлашди.

ТОШКЕНТ ШАҲАР КАСАБА УЮШМАЛАРИ КЕНГАШИНИНГ ПЛЕНУМИ

Тошкент шаҳар касаба уюшмалари кенгашининг навбатдан ташқари V пленуми бўлиб ўтди. Унда ташкилий масала кўрилди.

Пленум О. Ш. Сафоевни Тошкент шаҳар касаба уюшмалари кенгаши пленуми ва раёсати таркибига киритди ҳамда уни Тошкент шаҳар касаба уюшмалари кенгашининг раиси этиб сайлади.

Пленум ишида Тошкент шаҳар Ҳокими А. И. Фозилбеков ва Ўзбекистон касаба уюшмалари федерацияси кенгашининг раиси Б. А. Алламуродов иштирок этдилар ва нутқ сўзладилар.

* * *

Омонулла Шукурович САФОЕВ — 1945 йилда туғилган, ўзбек, олий маълумотли. 1969 йилда Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтини тугаллаган. 1990 йилдан Ўзбекистон маҳаллий саноат ва коммунал-маиший корхоналар ходимлари касаба уюшмалари марказий комитетининг раиси бўлиб ишлаган.

«Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасида ўз касбининг моҳир устаси бўлган ишчилар кўплаб топилади. Улардан бири В. Куприяновдир. Ёшларнинг меҳрибон устози бўлган бу кекса ишчи томонидан тайёрланадиган маҳсулотлар ҳамиша сифатлилиги билан ажралиб туради.

СУРАТДА: В. Куприянов шогирди Д. Аҳметова билан.

Алексей Кондрашкин сурати.

** Тошкент шаҳар Ҳокими маҳкамасида*

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ФУТБОЛНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШ ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Футболнинг оммавийлиги ва унга катта қизиқиш борлигини, унинг аҳоли соғлиғини мустаҳкамлашдаги ва жисмоний тарбияни яхшилашдаги муҳим аҳамиятини, халқаро майдондаги спорт алоқаларини кенгайтиришдаги кенг имкониятларини эътиборга олиб, футболни янада ривожлантириш мақсадида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасининг 1993 йил 18 мартдаги «Ўзбекистон Республикасида футболни янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорига асосан Тошкент шаҳар Ҳокими А. И. Фозилбеков «Тошкент шаҳрида футболни янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорни имзолади.

Ушбу қарор билан Тошкент шаҳар спорт комитети, шаҳар халқ таълими бош бошқармасига шаҳар касаба уюшмалари кенгаши, Ёшлар иттифоқи ва бошқа манфаатдор ташкилотлар билан қуйидагиларни амалга ошириш вазифаси юклатилди:

барча ёш гуруҳлари командалари, шунингдек мактаблар, ҳунар-техника билим юртлари, ўрта махсус ўқув юртлари, олий ўқув юртлари, аҳоли турар жойлари командалари учун шаҳарда футбол мусобақаларини ўтказиш ягона тизимини ишлаб чиқиш,

болалар билан машқ, соғломлаштириш ишлари ва мусобақалар ўтказиш учун ҳар бир туманда болалар-ўсмирлар клублари ва болалар-ўсмирлар спорт мактаблари ҳузурида футбол бўлимларини, республика биринчилиги олий ва биринчи лига қатнашчилари бўлган футбол командалари ҳузурида болалар-ўсмирлар спорт мактабларини очиш;

болалар-ўсмирлар клублари ва болалар-ўсмирлар спорт мактаблари тарбияланувчилари учун ёзги спорт лагерлари ташкил этиш;

1993 йилнинг 1 августигача Тошкент шаҳрида 2000 йилгача футболни ривожлантириш истиқбол дастурини ишлаб чиқиш ва шаҳар Ҳокими томонидан тасдиқлашга тақдим этиш.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамаси қарори билан қуйидагилар кўзда тутилганлигини маълумот ва раҳбарлик учун қабул қилинди:

— футбол клублари ва спорт мактаблари уч йил муддатга ҳамма турдаги солиқлардан озод қилинганлиги;

стадионларнинг футбол мусобақалари вақтида турли тадбирларни, шу жумладан лотерея ўйинлари, томоша дастури, артистларнинг чиқишлари ва бошқа тадбирларни ўтказиши туфайли олган даромадларидан футболни ривожлантириш учун фойдаланилган тақдирда, бу даромадлар солиқдан озод қилинганлиги;

Тошкент шаҳар туманлари ҳокимлари зиммасига қуйидагилар юклатилди:

тегишли базалари ва шароитларга эга бўлган футбол клубларини тузиш;

шаҳар биринчилигида иштирок этиш учун командалар ташкил этиш, уларга доимий равишда моддий ва молиявий ёрдам кўрсатиш;

республика биринчилигида иштирок этаётган мастерлар командаларига ҳар тарафлама ёрдам бериш, футболчилар ва тренерларнинг уй-жой-маиший шароитларини яхшилаш юзасидан чоралар кўриш;

1993—1994 йилларда футбол стадионларини таъмирлаш ва капитал таъмирлаш, уларни Ўзбекистон Республикасининг футбол бўйича биринчиликларини ўтказиш талабларига мос ҳолга келтириш.

Соғлиқни сақлаш бош бошқармаси ва унинг жойлардаги муассасаларига республика ва шаҳар биринчиликларида иштирок этаётган футбол командаларини малакали врачлар ва спорт йўналишидаги тиббиёт ходимлари билан, шунингдек шаҳар футбол федерацияси буюртмалари бўйича зарур дори-дармонлар билан таъминлаш вазифаси топширилди.

Меъморчилик ва шаҳарсозлик бош бошқармасига шаҳар спорт комитети ва туман ҳокимликлари билан биргаликда 1993 йилнинг 1 сентябригача Тошкент шаҳрида футбол майдонлари ва стадионларини жойлаштириш ва қуриш лойиҳаларини ишлаб чиқиш вазифаси юклатилди.

Капитал қурилиш бош бошқармасига Тошкент шаҳар спорт комитети ва туман ҳокимликлари буюртмаларига мувофиқ футбол майдонлари ва стадионлари қурилишини қурилишнинг истиқболли режаларига киритиш топширилди.

Стадионлари, футбол базалари ва майдонлари бўлган корхоналар, ташкилотлар, кўнгилли спорт жамиятлари кенгашлари ва идоралар раҳбарларига болалар-ўсмирлар клублари, болалар-ўсмирлар спорт мактаблари, футболга ихтисослаштирилган болалар-ўсмирлар олимпия резерви мактаблари тарбияланувчилари машғулотлар ўтказишлари учун бу стадион ва майдонларни бепул ёки имтиёзли тарифларда бериш топширилди.

Шаҳар касаба уюшмалари кенгашига ташкилот ва идоралар раҳбарлари билан болалар-ўсмирлар олимпия резерви мактабларини, болалар-ўсмирлар спорт мактаблари, болалар-ўсмирлар клубларини спорт формаси ва жиҳозлар билан таъминлаш, уларнинг республика ва халқаро мусобақаларда иштирок этишларига имконият яратиш учун қўшимча маблағ билан таъминлаш масаласини ҳал этиш тавсия этилди.

Шаҳар касаба уюшмалари кенгаши, «Пахтакор» хўжалик ҳисобидаги футбол клубига касаба уюшмаларининг «Ўзбекистон» футбол-спорт жамияти вилоят ва шаҳар кенгаши билан биргаликда «Пахтакор» болалар-ўсмирлар олимпия резерви мактаби иш шароитларини мактаб раҳбарияти таклифларига мувофиқ тубдан яхшилаш юзасидан чоралар кўриш тавсия этилди.

Шаҳар спорт комитети, Тошкент шаҳар футбол федерацияси Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институти билан биргаликда қуйидагиларни ҳал этишлари лозим:

— футбол бўйича услубиёт адабиёти, кўргазмали қуроллар туркумини чиқаришни йўлга қўйиш;

тренерлар, ҳакамлар учун доимий иш олиб борадиган семинар ишини йўлга қўйиш, унга ёш ҳакамларни жалб этишга алоҳида эътибор қаратиш.

Футбол командаларига эга бўлган корхоналар, ташкилотлар, концернлар, ўз маблағлари ҳисобига футбол бўйича тренерларни жисмоний тарбия институтига ўқишга, малака ошириш курсларига юбориб туриш топширилди.

Спорт ташкилотлари ва бошқа корхоналар раҳбарларига шаҳардаги мавжуд спорт иншоотларини бошқа тузилмаларга ижарага бериш, шунингдек улар ҳудудларида спорт иншоотларидан бошқа иншоотларни қуриш ман этилди.

Шаҳар электр тармоқлари корхонаси, шаҳар телефон тармоқлари ва радиолаштириш ишлаб чиқариш бирлашмасига стадионлар, Тошкент шаҳар электр тармоқлари корхонаси техника шартларига жавоб берган тақдирда уларни электр қуввати билан таъминлаш, шаҳар футбол федерацияси буюртмаларига биноан футбол стадионларини телефон алоқаси билан таъминлаш чораларини кўриш топширилди.

«Тошкент оқшоми», «Вечерний Ташкент» газеталари таҳририятлари, Ўзбекистон телерадиокомпанияси ни н г Тошкент шаҳри учун эшиттиришлар таҳририятларига шаҳарда футболни ривожлантиришни, энг яхши футбол клублари, мактаблари ва жисмоний тарбия жамоалари фаолиятини мунтазам равишда кенг ёритиш таклиф этилди.

Имкониятларни ишга солиб

ҲОЗИР Ўзбекистон мактаб таълимида информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари курси етакчи ўрин тутмоқда. Шу сабабли ҳам Республика Халқ таълими вазирлиги ўқувчиларининг компьютер саводхонлигини ошириш учун барча имкониятларни ишга солиб, муҳим таълимий тадбирларни амалга оширмоқда.

Бугунги кунда республикамизда 4270 та компьютер синфи мавжуд. Уларнинг аксарияти «Правец—8» қурилмаси билан таъминланган.

Янги ўқув йилида ўқув юртларидан яна бир қанчаси компьютер намуналари билан жиҳозланади. Бунинг учун катта миқдорда маблағ сарфланади. Шунингдек, ўқув компьютерларининг замонавийлашган қурилмаларидан кўплаб сотиб олишади.

Акбар АЛИЕВ.

ТАШКИЛОТ КОМИТЕТИНИНГ МАЖЛИСИ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасида улуғ олим ва мутафаккир Мирзо Улуғбекнинг 600 йиллик юбилейини ўтказувчи республика ташкилот комитетининг мажлиси бўлди. Мажлисни ташкилот комитетининг раиси, Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Абдулҳошим Муталов бошқарди.

Юбилейни байрам қилиш миллий ўзликни, маънавиятни тиклаш рамзига айланиши, буюк мутафаккир илмий ва маданий меросини тарғиб қилишга, ёш авлодни ватанпарварлик руҳида тарбиялашга хизмат қилиши лозимлиги мажлисда таъкидлаб ўтилди.

Мажлис қатнашчилари ҳукумат белгилаган ҳамда юбилейни ташкил этиш билан боғлиқ бўлган Самарқанд, Бухоро, Ғиждувондаги Мирзо Улуғбек ҳаёти ва фаолиятига дахлдор меъморлик обидаларини таъмирлашга доир тадбирларни амалга ошириш соҳасида бошланган ишларни таҳлил этдилар. Мирзо Улуғбек номидаги халқаро мукофот ҳақида низом ишлаб чиқилди, унинг асарларини нашр этиш тараддуди кўрилмоқда, олимнинг ижодий меросини ўрганишга бағишланган халқаро анжуман ўтказиш режалаштирилмоқда. Тошкентда Мирзо Улуғбек ҳайкалини, унинг ҳаёти ва фаолияти тўғрисидаги фильмни яратиш иши давом этмоқда. Эсдалик нишони, почта маркаси, турли ёдгорликлар ва бошқа буюмлар чиқариш белгиланмоқда.

Кенгашда Мирзо Улуғбекнинг жаҳон фанига қўшган ҳиссаси таъкидланди. Олим ва мутафаккирнинг 600 йиллиги байрами халқаро кўлам касб этиши лозим.

Ташкилот комитетининг мажлисида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари М. Қорабоев, Ўзбекистон Республикаси Президентининг давлат маслаҳатчиси Т. Рисқиев иштирок этдилар.

(ЎзА).

** «02» хабар беради*

ЖИНОЯТ ЖАЗОСИЗ ҚОЛМАЙДИ

1993 йилнинг 21 июнидан 27 июнига қадар Тошкент шаҳрида 277 та жиноий ҳаракатлар содир этилди. Бу жиноятларнинг кўпчилиги излари босилмасдан туриб очиб ташланди.

◎ 21 июнь куни Яккасарой тумани ички ишлар бўлими хизматчилари 1971 йилда туғилган, ҳеч қаерда ишламайдиган шахсни ушлашди. У 1951 йилда туғилган аёлни қўрқитиб 500 Америка долларини олаётганда қўлга тушди.

◎ Шу куни Чилонзор туманидаги Машраб кўчасида жойлашган уйда 1966 йилда туғилган, бўйни ва қорнига пичоқ урилган эркак кишининг жасади топилди. Шаҳар ички ишлар бош бошқармасининг қидирув бўлими хизматчиларининг тезкорлик билан қилган ҳаракати туфайли 1966 йили туғилган, ҳеч қаерда ишламайдиган, олдин судланган шахс шубҳа билан ушланди.

◎ Шу куни Чилонзор туман ички ишлар бўлими хизматчилари тумандаги 18-кварталда оператив тадбир ўтказишди. Бу ерда 1964 йилда туғилган шахс тутилди. У кўйлагининг ичкарисига 16 калибрли овчиларнинг милтиғини яшириб қўйган экан. Унинг уйи тинтув қилинганда ҳовлисидан 170 та гиёҳ тупи топилди ва йўқ қилиб юборилди.

◎ 22 июнь кундуз куни номаълум фуқаро Чилонзор кварталидаги уйларнинг бирини калит билан очиб 9 та биллур идишни ўғирлади. Акмал Икромов туман ички ишлар бўлимининг қидирув бўлими хизматчилари томонидан 1973 йилда туғилган, муқаддам судланган шахс шубҳа билан ушланди. Ундан ўғирланган биллурлар топилди.

◎ 23 июнь куни Миробод бозоридаги озиқ-овқат магазинида 1958 йилда туғилган, кўчма механизациялашган колоннанинг дурадгори харидорнинг чўнтагидан 3.800 сўм пулини ўғирлаб қочиб қолмоқчи бўлганида милиция хизматчилари томонидан қўлга олинди.

◎ Шу куни Чилонзордаги «Москва» кафеси ёнидан «МАЗ-4502» маркали машина ўғирланди. Тезкорлик билан кўрилган чора натижасида 1968 йилда туғилган, ҳеч қаерда ишламайдиган фуқаро шубҳа билан ушланди.

◎ 24 июнь куни Мирзо Улуғбек туман ички ишлар бўлими хизматчилари томонидан Садаф кўчасида 1965 йилда туғилган, ҳеч қаерда ишламайдиган фуқаро ушланди. Унинг ёнидан 700 грамм қорадори чиқди.

◎ Шу куни Акмал Икромов туманидаги чет тиллар институти территориясида 1961 йилда туғилган, қурилиш-монтаж бошқармасининг ишчиси 2-тонфадаги ногироннинг уриб, 4.500 сўм пулини олди. Лекин қочиб кутула олмади.

◎ 25 июнь куни 1956 йилда туғилган фуқаро ушланди. У квартира олишга ёрдам бераман деб бир фуқародан 140.000 сўм пулини олган ва ғойиб бўлган эди.

◎ Шу куни Олой бозори атрофида шаҳар ички ишлар бошқармаси томонидан 1976 йилда туғилган фуқаро ушланди. У бир аёлнинг 14.228 сўм пули бўлган ҳамёнини ўғирлаётган пайтда қўлга туширилди.

◎ 26 июнь куни «Миконд» заводида корхонадан 12 та биллур идишни олиб чиқиб кетаётган 1957 йилда туғилган фуқаро ушланди.

Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармасининг матбуот шўъбаси.

* «Ўзбекистон—келажаги буюк давлат» танловига

ОНА АРМОНИ

...ШУКУР Калонов тақдирининг Сибирда ўтган дақиқаларини хотирлашни хуш кўрмасди. Аслида, у ерда инсон эслайдиган воқеанинг ўзи йўқ! Хўш, нимани ёдга олади? Мустабид тузум туфайли юз берган бедодлик учун кимни айблашни билмай боши қотарди. Ўша 37-йилнинг қора ёлқини у сингари минглларнинг осойишта умрини остин-устун қилиб юборганидан хабари бўлса-да, бу кўргилик ўз гарданига ҳам тушганига асло кўника олмасди. Чунки ҳеч қандай айби йўқ! Қўпорувчилик ҳаракатларига бош қўшмаган, улуғ доҳий Сталин ва унинг атрофидагиларни ёмонламаган. Гуноҳи — ўзи ёқтирган ижодкорларнинг асарларини ўқигани, шу холос. Қолаверса, унинг касби шуни тақозо этади. У адабиёт ўқитувчиси ва шу боис ўзбек шоир ва ёзувчиларининг китобидан боҳабар бўлмоғи даркор.

Афсус, унинг ниятлари пуч бўлиб чиқди. Шукурни аллақачон «халқ душмани»га чиқариб қўйишганди. Ўқитувчининг ҳар бир қадами, сўзидан иллат излашарди. Шу йўл билан қатағонлик домига илинтириш пайида бўлишган. Китоб жавонидаги 1927 йили Москвада чоп этилган «Ишчи-деҳқон календари» бошига кўп ғавғо солади деб асло ўйламасди. Сўнг англадики, мактабда ўқиган дўстларидан бири унинг устидан НКВДига бўҳтон ёзибди. Бир вақтлар жуда иноқ бўлишгани, уйидаги календарни бот-бот кўргани сотқинга қўл келган.

Ўша йиллардаги шўро партия ва ҳукумат раҳбарларини ҳамма қатори Шукур ҳам жуда қадрларди. Кимдир И. Сталиннинг ашаддий душманига айланган календардаги шўро ҳукуматининг биринчи ҳарбий комиссари, сўнг Мексикада қувғинда бўлган Л. Д. Троцкийнинг суратига алоҳида белги қўйибди. Худди шу «гуноҳи» ҳам Шукурни Ватан хоинига, «халқ душмани»га хайрихоҳлик билдирган деб айбланишига сабаб бўлди.

— Акамнинг дафъатан қамоққа олинишидан биз ҳам бехабар қолганмиз, — деб эслайди тошкентлик нафақахўр Садриддин Калонов.— Ваҳоланки, бир ҳовлида оиламиз билан яшардик. НКВД ходимлари тунда уйни тинтув қилишиб, олиб кетишганидан тонгда воқиф бўлдик. Уни қарангки, Чўлпоннинг «Тонг сирлари» шеърий тўплами, Абдулла Қодирийнинг «Ўтган кунлар» ва «Обид кетмон» романларини ўқишга олувдим. Юрагимиз ёрилиб, китобларни латта-путталарга ўраб, ҳовли ўртасидаги ўрага кўмиб қўйдик. Тинтувчилар қайтиб келиши эҳтимолдан холи эмасди.

— Болаларимнинг отасини олиб кетишганида иккинчи фарзандимга оғироёқ эдим,— дея ҳикоя қилади Ш. Калоновнинг рафиқаси Ҳамида хола,— бу бедодлик менга мушкул бўлди. У кишидек ҳокисор, ҳалол инсон дунёда кам топиларди. Бирор марта бировга қаттиқ гапиргани ёки кимнидир ёмонлаб сўзлаганини билмайман. Шундай одамни «халқ душмани»га чиқариб қўйишганига ҳозиргача ақлим етмайди. Аммо ўшанда додимизни кимга айтардик? Тилимизни қисиб қўйишди. Чунки ўша йилларда Шукур акага ўхшаган қанчадан-қанча ҳалол инсонларнинг хонадони бесабаб мотамхонага айланганди...

— Отамни илк бор ҳибсга олишганда 4—5 ёшли бола бўлсам-да, биз кўрган хўрликлар кўз ўнгимдан ҳеч қачон кетмайди,— деб эслайди Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институтининг доценти Бадриддин Калонов.— Тергов тугаб, суд ҳукми эълон қилинганидан сўнг, отамни қаергадир жўнатиладиган куни онам мени ўзи билан бирга олиб боргани ҳеч эсимдан чиқмайди. Биз босган темир йўл излари жазирамадан қизиб ётибди. Мен бўлсам оёқ яланг. Шу дам узоқдан отамни вагонга чиқаришаётганига кўзим тушиб қолди, товонларимнинг ёрилиб кетганига қарамай, югурдим. Наҳотки муаллимликдан бошқа юмушга қўл урмаган отам замонанинг зайли билан тузум душманига айланиб қолган бўлса-я!

Шукурнинг узоқ юртларга боришга асло ҳуши йўқ эди. Уни эса мажбур қилишди. Кўнглидаги ишидан, қадрдон диёридан маҳрум этишди. У ўша кезда бекордан-бекор отилишдан қутилиб қолганига шукр қиларди; холос. Ўзи яхши билган шоир дўсти Элбекнинг қаро тақдиридан хабардор. Эл севган адиб Абдулла Қодирийга нима бўлди? Ҳаммага устоз Чўлпоннинг ҳоли нима кечди. Қизиққон Усмон Носир ҳозир қаерда экан? Чор девор ичида бу сўнгсиз саволларга жавоб топа олиш қудратига эга эмасди. Темир панжарали юк ортилган вагон туйнугидан ташқарига термулиб борар экан, Тошкентда қолган яқинларини ўйларди. Модомики тирик экан, албатта эл-юртига қайтади.

Аммо ортга қайтадиган вақт ҳеч олға силжимасди. Ш. Калонов Сибирнинг аёзлари қаттиқ таъсир қилади, деб ўйламаганди. Бегона юртнинг кўз очирмайдиган қор бўронлари жон-жонидан ўтиб кетарди. Ноилож, ҳаммасига чидади. Бошқа иложи ҳам йўқ. Келган заҳотиёқ сочлари ўз-ўзидан тўкила бошлади. Сўнг тишлари бирин-кетин тушиб кетди. Тез орада баданлари суякларига ёпишиб қолди. Аммо қандай бўлмасин, ҳаёт учун курашарди. Уйидан ойда — йилда келадиган бир энлик хатни орзиқиб кутарди. Ўзи ҳам шу орада бир мактуб битарди, холос.

Бор-йўғи 3 дақиқа давом этган махсус кенгаш ҳукм этган беш йилни ит азобда ўтказди. Қамоқда уруш бошланганидан хабар топди. Ҳозир юртида бўлганида албатта жангга отланарди. Бу ерда уни тиканли сим ичида сақлашмоқда. Аксига олиб қамоқдан кейинги бадарғалик ҳам узоқ чўзилди. Суд қарори бўйича уч йил ўтгач, унга жавоб беришлари керак эди. Аммо Шукурга буни муяссар кўришмади. Бамисоли, у яна юртига қайтиб борса бирор кори-ҳол қилмасин, дея эҳтиётдан ушлаб туришарди. Ниҳоят уруш тугаб, омонлик бошлангандан кейингина озодликка чиқди. У бир ҳолатда уйига кириб боришдан ор қиларди. Бахти қора инсонлардек шумшайиб туришдан ёмони йўқ. У қанчалик рутубатли бўлмасин, ҳар қалай жигарлари бағрига омон қайтди.

* * *

...ЧИРКИН Сибирь туткунлигидан омон қайтиб келганларга ҳа деганда мурувват кўрсатаверишмасди. Уларга ишончсизлик кучли бўлиб, эркин нафас олишга рухсат йўқ. Шу боис ҳибсда бўлганлар учун катта шаҳарларнинг эшиклари берк. Собиқ маҳбуслар оиласи алоҳида кўрсатмага биноан Тошкентдан камида 50 километр нарида яшаши мумкин эди. Ш. Калоновнинг тартибга амал қилмасдан иложи йўқ. Чунки у сингари минглаб одамлар Узоқ Шарқ лагерларидан қутилиб келишсада асло рўшнолик кўришмаган. Оиласи билан маслаҳатлашиб, Қўйлиқдан сал нарироқда жойлашган Оҳунбобоев номидаги жамоа хўжалигидан паноҳ топди. Бир амаллаб Қўйлиқдаги 2-гурунч заводига оддий ишчи бўлиб ёлланди.

— Урушдан кейинги йиллар жуда оғир кечди, — дея сўзида давом этади Бадриддин Шукурович,— отам қайтиб, бағримиз тўлиб қолган бўлса-да, қорнимиз тўйиб овқат емасдик. Ҳатто ойлаб гўшт бўлмай қолар эди. Кунларнинг бирида онам рўзғоримизнинг ночорлигидан нолиб қолдилар. Шунда отам кепакдан ҳам сархил таомлар тайёрлаш мумкинлигини айтиб, бу кунларга ҳам шукр қилишни айтди. Зеро, у кишининг таъбирича она юртдаги озодлик чоғида кепакдан тайёрланган овқат ҳам шоҳона таом ҳисобланарди.

Қўйлиқда турган йилларимизда синглим Зийнатхон туғилди. Қишда уйни кўмир ўрнига қипиқ билан иситардик. Шоли қипиғини заводдан сотиб олиб кун кўрардик. Унинг бир қопчиғи эрталабгача хонани иситиш ва овқат пиширишга етиши лозим. Агарда овқат тайёрлашга кўпроқ кетиб қолса борми, у тақдирда уй музлаб кетарди. Аёзнинг зўрлигидан синглим шамоллаб қолди. Шунда отам Узоқ Шарқда ўтган кунларидан бир лавҳа сўзлаб берганди. Маҳбусларни ишга совуққа ниҳоятда чидамли, ҳатто йиртқич ҳайвонлар билан олишишга ўргатилган итлар етаклаган қўриқчилар ҳайдаб боришар экан. Ҳибсдагиларнинг иш вақти 12—14 соатга чўзилар экан-у, аммо уларни қўриқлаб турган соқчиларнинг хизмати бор-йўғи 2 соат. Чунки улар бундан ортиққа бардош бера олишмас экан.

1949 йилнинг октябрь ойи ўрталарида Бадриддин мактабга бориш учун эндигина ташқарига чиқувди, узоқдан отасининг икки нотаниш одам билан келаётганига кўзи тушди. Улар яқинлашгач, Шукур ака ўғлини имлаб уйга қайтарди. Бадриддин итоаткорона уларнинг орқасидан эргашди. Хонага киргачгина чақирилмаган меҳмонлар мақсадини англади. Қамоққа олиш ва тинтув ўтказиш учун ҳужжат кўрсатмасданоқ «ишга» киришишди. Қанча ҳаракат қилишмасин, пичоққа илинадиган, айблашга дастак бўладиган далил топа олишмади. Шундай бўлиши табиий эди.

Келганларнинг бири ўзбек бўлиб, у шу яқин орада истиқомат қилар экан, у ҳар қалай илиқ муомала қилишга ҳаракат қилар, ҳатто Ш. Калоновни бироз тинчлантирмоқчи ҳам бўлди. Аммо иккинчиси унинг тескариси. Ҳаммага қўполлик қилиб дағдағаси ҳеч бўшашмасди. Ҳамида эрини яна олиб кетишларини сезиб унинг учун бир сидра уст-бош тайёрлаб бермоқчи бўлганда, орган ходимининг жиғи-бийрони чиқиб, ҳар бир кийимни аёлнинг қўлидан силтаб олар ва синчковлик билан текширарди.

— Отангиз тўғрисидаги маълумотни тегишли жойдан оласизлар, — деб улар Ш. Калоновни олиб кетишди.

30 кун ўтгач Ш. Калонов қамоқда эканлиги ва унга овқат олиб боришга рухсат беришди. Шундан кейин бундан 12 йил илгаригидек қатнаш бошланди. Аммо ҳар сафар ҳам Шукур ака тўғрисида маълумот олиб бўлмасди. Уйдан келган томоқни обдон текшириб, сўнг ичкарига киритишарди.

— Бир куни борсам, эшик олдида турган барваста соқчи ҳаммасини қайтариб берди,—деб куйинади Ҳамида хола, —нега десам, чунки ўтган гал олиб келувдинг, ҳар куни қабул қилиш ман этилган, дейди. Шунда илгариги келишим укам учун, дедим. Нима қилай, ўша кунларда шоир укам Шукрулла Юсупов ҳам ҳибсга олиниб, шу ерда сақланарди. Унга ҳам уйида миллатчи ёзувчиларнинг китобларини сақлаган, Сталинга қарши асарлар ёзган, деган тамға босилганди. Қўриқчига бир амаллаб аҳволимни тушунтирувдим, ҳар қалай қўлимдаги тугунни олиб қолди. Шу кўйи кўп бор хор-зор бўлганмиз. Оиламиз бошига ўша кунларда тушган мудҳиш савдоларни айтган билан адо бўлмайди. Бамисоли, 37-йилдаги кўрган уқубатли кунларимиз камдек, орадан шунча вақт ўтиб, яна ҳаммасини бошидан бошлаганларни лаънатлашга сўз топа олмасдим. Наҳотки, тузумимиз шунчалик пуч бўлса? Нега, ҳеч ким яхшини—яхшидан, ёмонни—ёмондан ажратиб олиш қудратига эга эмас?! Нега, ҳар қадамда инсон бандаси қўрқиб кун кечиради? Эртанги кунига умиди бўлмаса, деган ўйлар мени тарк этмасди. Ахир, бу ишончсизлик қачонгача давом этиши мумкин? Зеро, бу йўл билан бутун халқини касофатга йўлиқтириш ҳеч гап эмас-ку!

50-йилларнинг бошида шахсга сиғинишнинг иккинчи даврида Ш. Калоновга ўхшаб кулфатга йўлиққанлар оз эмасди. Бир вақтлар улар Сибирь аёзларидан омон қолишганига хурсанд бўлишса, бугун яна туткунликка дучор эканлигидан диллари тилка-пора бўларди. Инсон бандаси бир бор ёмонотлиқ бўлмасин. Наҳотки қора доғни ювиш шунча машаққат бўлса? Нега, уларга ҳеч ким ишонмайди? Нега, ҳар қадамда душман кўзи билан қарашади? Юрган йўлидан, бажарган юмушидан хавфсирашади-я!

Собиқ СССР Хавфсизлик комитетининг 1950 йилдаги қарори кўпчиликнинг ёстиғини қуритди. Унда таъкидланишича, антишўро тарғиботини олиб борган ҳар қандай шахс сургунга маҳкум эди. Ваҳоланки, бу тарғибот қандай юз берганлиги уларни асло қизиқтирмасди. Норозилик билдиришга ким оғиз жуфтласа душман бўлиб чиқарди. Демак уни ўз вақтида пайини қирқмаслик ёмон оқибатларга олиб келиши эҳтимолдан ҳоли эмас. Нимасини айтайлик, мазкур бемаънилик билан қанчадан-қанча зиёлилар озодликдан маҳрум этилди. Уларнинг кўпчилиги 25 йил муҳлатга қамалиб, сиёсий ҳуқуқлардан маҳрум этилганди. Улар орасида Мақсуд Шайхзода, Шуҳрат, Шукрулло, Саид Аҳмад, Ҳамид Сулаймон сингари кўплаб адабиёт ва санъат намояндалари борлигини таъкидлаш керак. Аммо жабр кўрганлар фақат улар эмасди. Ҳаммасидан ачинарлиси 37-йилда ноҳақ жабрланганлар яна жазога маҳкум бўлаётганди. Ш. Калоновга ўша кездаги 10 йиллик азоб-уқубат етмаганмиди? Начора, у ҳам кам экан! Яна беш йилга сургун қилишди. Бу гал жазони Красноярск ўлкасида ўташи лозим.

— Акамнинг иккинчи бор қамалиши ҳар биримизга ўз таъсирини кўрсатмасдан қолмади, — дейди Садриддин Калонович. — 1952 йилда Фарҳод ГЭСида муҳандис бўлиб ишлардим. Шунда мени бош муҳандислик лавозимига тавсия қилишди. Бунинг учун Москвага бориб, тасдиқдан ўтиб келишим керак эди. Зарур ҳужжатларни тўғрилаб, пойтахтга жўнатишди. Аммо у ердан қўлтиғимдан тарвузим тушиб қайтдим. Мени қабул қилган вазир ўринбосари асли кимлигимни яна бир бор эслатиб қўйди. Келиб чиқишим билан танишиб чиққач, бир акамнинг қамоқда эканлиги ва яна бири ишдан олинганлигини билиб, сочи тикка бўлиб кетди. Менга ишонч билдирганларни албатта жазолаш лозимлигини айтди.

Ш. Калонов такрор қамалгач, оиласи шаҳарга кўчиб келишга мажбур бўлди. Чунки ётоқхонада фақат завод ишчилари яшаши мумкин. Сургундаги шахснинг болаларига яшаш жойи бериш кўзда тутилмаган. Мерганча маҳалласидаги ҳовлида ҳам ҳаёт оғир. Оилада ишлайдиган одам йўқ. Шу боис Бадриддин ёш бўлишига қарамай, шаҳар маданият бўлими қошидаги кинолекторийга хизматга киради.

«Халқлар доҳийси» — Сталиннинг ўлими ва унинг қўлаки жаллоди Бериянинг қамоққа олиниб, сўнг отиб юборилиши ноҳақ қамалганларда умид учқунларини чақнатди. Улар вақт ўтиши билан ўзларининг бутун азобларини шу шахслар туфайли эканлигига амин бўлиб қолишганди. Эл бошига кўп ташвиш солганларнинг бири ўз ажали билан, бошқаси халқ қаҳрига учраб, даф бўлиши минглаб қувғинда кун кечираётганларга бахтиёрлик олиб келди.

Буни Красноярск ўлкасида сургунда бўлган Ш. Калонов ҳам чин кўнгилдан сезиб турарди. Ва СССР Олий Кенгаши Раёсатининг афв этиш тўғрисидаги 1953 йил 28 мартда қабул қилган Фармонининг 6-моддасига биноан СССР Бош прокурорига мурожаат этди: **«Ҳозирги кунда бизнинг сургун лагерларимизда 37—38-йилларга алоқаси бўлганлар иши қайта кўриб чиқилмоқда. Уларнинг орасида менинг айбимдан кўра оғирроқ гуноҳлари учун қамалганлар ҳам бор. Худди шу ҳолат сизга мурожаат қилишга мажбур этди. Ўртоқ Бош прокурор, сиздан илтимос қиламанки, тегишли органларга кўрсатма бериб, менинг Ўзбекистон ССР ички ишлар халқ комиссарнатидаги ишимни қайта кўриб чиқишсин. Имоним комилки, хулоса менинг фойдамга бўлади. Агарда бу масала чигил бўлса, у тақдирда Фармонда илгари қамалганлигим сабабли судланганлиги олиб ташлансин, дейилган. Демак, мен ҳам 5 йил қамалиб, оғир шароитларда жазо муддатини ўтаганман. Колимадаги ер ости шахталарида ишчи бўлиб меҳнат қилган ҳолда совет кишисига хос тер тўкканман.**

Судланганликдан халос этиш билан бирга сургундан ҳам озод қилишингизни сўрайман. Бу ерда мени илгариги айбим билан тутиб туришибди. Иккинчи бор қамоққа олишдаги айбим мутлақо кўрсатилмаган. Бундан ташқари у мен учун машаққатли бўлиб, бутун соғлиғимнинг йўқотилишига олиб келди. Кун кўриш учун менга бутунлай ман этилган об-ҳаво шароитларда ишлашга тўғри келаяпти».

1954 йил 28 июнда СССР Ички ишлар вазирлигининг Красноярск ўлкасидаги бошқармаси томонидан берилган ҳужжатда шундай дейилган: **«Калонов Шукур, 1908 йилда туғилган, Ўзбекистон ССРнинг Тошкент шаҳридан, СССР фуқароси, миллати ўзбек. У Ўзбекистон ССР Олий судининг ҳукми билан 1937 йил 17 июлда Ўзбекистон жиноят мажмуининг 60-модда 1-қисми билан беш йилга озодликдан маҳрум этилган ва ҳозирги кунда Красноярск ўлкасида сургунда ўтмоқда. СССР прокуратураси ва ички ишлар вазирлигининг 1954 йил 24 апрелдаги кўрсатмасига биноан озод этилди. СССР Олий Кенгаш Раёсатининг 1953 йил 28 мартдаги Фармонига биноан 1954 йил 8 июндан эътиборан ундаги барча суд ҳукмлари олиб ташланди».**

Бу икки энлик қоғоз унинг қарийб 20 йиллик азобларига сўнгги нуқта қўйгандек бўлди.

Икки бор ўз ихтиёрига зид равишда Сибирда бўлган Шукур Калоновни у ердаги уқубатлар адойи-тамом қилганди. Унинг бутун соғлиғи Узоқ Шарқнинг шахталарида қолиб кетган. Шу боис у ўзини оғир сезарди. Кўп йиллар шунча азобларга бардош беришнинг ўзи бўладими?

Шукур Калоновнинг озодликдаги қисқа умри касалхоналарда ўтди. У салга хасталаниб қоларди. Сибирь аёзларидаги бедодлик қон-қонига ўтиб кетган. Ойлаб шифохоналарда даво топиш учун ётарди. Аммо соғлиғи сариқ чақалик ўзгармасди. Шифокорларнинг ёрдамидан самара йўқ. Охири бўлмади. Тақдири оғир кечган инсон 1957 йилнинг январида 49 ёшда оламдан ўтди.

* * *

...ҲАМИДА хола мени кўриб, боши осмонга етди. У анча йилдан бери хаста бўлсада руҳи тетик. У сим каравотда ўтириб, каминани узоқ дуо қилди. Сўнг ўз-ўзидан сўзга тушиб кетди. Унинг хотирасини бўлишга, суҳбатни олдин нимадан бошлаб, нима билан тугатишни айтишга ҳам улгуролмадим. Ҳар қалай унинг қалб тўрида сақланаётган воқеалар қандай бўлса шундайлигича айтилгани маъқул!

— У киши қамоққа олингач, унинг олдига қатнаганмиз, — дейди хола оқ рўмолининг учини дамба-дам киприкларига босиб, — тўрт яшар болани етаклаб, эрта тонгдан йўлга тушаман. Ўзим оғир оёқман. Бир амаллаб ит азобида қамоқхонани топиб борамиз. Дастлабки кунларда у кишининг қаердалигини билмай, роса хунобимиз ошган. Аммо дунёда яхши одамлар ҳам бор экан. Йўл-йўриқ кўрсатишди. Бир оз бўлса-да, оғиримизни енгил қилишга ҳаракат қилишарди. Нимасини айтай, шундайлар ҳам орамизда бор эдики, кулфатимиздан роҳатланишарди. Ёрдам бериш у ёқда турсин, кўрган кунимиз ҳам камдек туюларди. Ноилож ҳаммасига чидардик. Бировдан гина қиладиган вақтлар эмасди. Ҳамманинг ташвиши ўзига етарди. Айримларнинг эри қамалиб кетса, хотинини ҳам олиб бориб тиқиб қўйишди. Мени бу бало четлаб ўтди. Шунга шукр қиламан. Агар—шу ҳол юз берганда борми, у тақдирда болаларимнинг аҳволи нима кечарди?

Она армонларининг адоғи йўқ. У тун-кун сўзласа ҳам тамом бўлмайди. Чунки эрта оқарган сочлар, пешонага тушган бемаврид ажинлар бежиз эмас. Ҳар бири инсон қисмати билан боғлиқ.

— Мен болаларимдан минг бор розиман,— дейди онахон, — улар мени ҳеч қачон ёлғизлатиб қўйишган эмас. Доимо атрофимда парвона. Беҳаловат кунлардан уларни ҳалол-покиза олиб чиқа олганлигимнинг мевасини бугун татияпман. Улар ҳам оталари каби ҳақиқий инсонлар бўлиб етишганидан бахтиёрман. Мана, улар ўз-ўзидан кўпайиб боришаяпти. Шу эмасми, ҳаётнинг давоми?! Афсуски, у киши узоқ умр кўра олмадилар. Фарзандларининг бахтини кўриш насиб этмаганига ачинаман. Узоқ юртлардаги азоб-уқубатлардан омон қутилиб, энди роҳат кўраман деганда ёвуз ўлим орамиздан юлиб кетди. У кишининг қисқа умр кўришида қамоқлар ва сургунлар ўз ишини қилганди.

* * *

ИНСОН боласи пешонасига ёзилганини, тақдирида нима бор бўлса шуни кўради, деган иборани бот-бот қўллаймиз. Хўш, бирор марта унинг маъносини чақиб кўрамизми ўзи?! Менимча, бундай фикр юритиш мавҳумдир. Чунки ҳар ким ўз тақдирида нималар кутилаётганини олдиндан айта олмаса керак. Аммо даврнинг шундай қора тўлқинлари бўладики одамзот умрига ноҳақ чанг солиб, ҳаёт гирдобини бутунлай бошқа томонларга буриб юборади. Керакми ёки нокеракми аралашиб, беорларча иш тутади. Ана шундай бедодликлар шахсга сиғиниш йилларида кўп бор юз берди. Биз ҳозир у кунларни алам ва ситам билан эслаяпмиз. У даврда чекилган кулфатнинг адоғи йўқлигини ҳам сезиб турибмиз. Зеро, шу кунлар энди асло қайтмасин!

Ислом УСМОНОВ.

● Танлов ҳомийси — «Тўқимачилик комбинати» Тошкент ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмаси.

БУГУНГИ ТОШКЕНТ. Халқлар дўстлиги майдонидаги кўркам бинолар шаҳримиз ҳуснига ҳусн қўшиб турибди.
Андрей Пишненко сурати.

* Бозор иқтисодиёти ва ҳаёт

«ЮЛДУЗ»НИНГ ТОПАЁТГАН ИМКОНИЯТЛАРИ

4 МИНГДАН ортиқ ишчи ва хизматчини бирлаштирган бу корхонада асосан эркаклар костюм-шимлари ва аёллар костюмлари тикилади. Бундан 51 йил муқаддам ўз фаолиятини икки кичик бинода бошлаган фабрика бугун республика енгил саноатида салмоқли ўрин тутади. Ҳозир бирлашмада 50 га яқин турли халқ истеъмол буюмлари ишлаб чиқарилмоқда. Хўш, бугунги етишмовчилик шароитида ҳам корхона меҳнат аҳлининг самарали ишлашига сабаб нима? Бу саволга корхона директорининг кадрлар бўйича ўринбосари Тоҳир Собитов шундай жавоб берди:

— Чиндан ҳам оғир шароитларга қарамай жамоамиз барқарор ишлаб турибди. Ўтган йил режалари тўла бажарилди. Республикамиз халқига 1 миллиард 406 миллион сўмлик устки кийим-бош етказиб берилди. Олинган соф фойда 435 миллион сўмни ташкил этди.

Бу йилги кўрсаткичларимиз ҳам диққатта молик. Биринчи чоракда 1 миллиард 302 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга эришдик. Шунинг 470 миллион сўми соф фойдадир. Беш ойлик фойдамиз 600 миллион сўмни ташкил этди. Ўртача маош 14 минг сўм, ўртача даромадимиз эса ундан ҳам ошиб кетди. Ҳали яна бу ойлик 2,6 фоизга ошиши керак.

Ҳозирги пайтда шаҳримиздаги кўплаб корхоналарда иш жойлари қисқариб бораётган бир паллада бирлашмамизда эса 300 кишилик янги иш жойлари ташкил этилди. Ҳозирда корхона штатидан ортиқча 450 ишчи сафимизда меҳнат қилмоқда. Булар асосан янги кичик корхоналарни бунёд этиш ҳисобига иш билан таъминланган кишилардир.

Ишчи-хизматчиларни ижтимоий ҳимоялаш масаласи энг долзарб вазифаларимиздан бири саналади. Шу мақсадда корхонамизда бир мунча ишлар амалга оширилди. Масалан, икки сменада ишлаётган аёлларнинг иш вақти саккиз соатдан етти соатга қисқартирилди. Корхона кенгаши қарори билан тикувчиларимизга ҳар бир иш куни учун 150 сўмдан овқат пули, 30 сўмдан йўл кира пули берилмоқда. Фахрийлар меҳнат таътилига чиқишида уларнинг иш стажига қараб саккиз ойлик маошгача мукофот тақдим этилмоқда. Шунингдек фарзанд туғилиши, тўй ҳамда маъракаларга ҳам ёрдам пули бериш одат тусига кириб қолган. Ҳар бир ойда бир болага кетаётган харажат 2,5 минг сўмни ташкил этган ҳолда бирлашма қошидаги боғча тарбияланувчиларидан ҳар ойда ҳаммаси бўлиб 15 сўмдан пул олинмоқда.

Турар жой масаласини яхшилаш мақсадида ўтган йили битта янги уйни фойдаланишга топширдик. 36 оилага мўлжалланган бу уйга янги оилалар кўчиб ўтишди. Бу йил ҳам шундай хайрли ишни давом эттиряпмиз. Шаҳар ҳокимлигига 35 квартирали уйни сотиб олиш мақсадида 51 миллион сўм пулни ўтказиш ҳақида қарор қабул қилдик.

Корхонамизда ижтимоий ҳимояланишнинг бошқа кўпгина турлари ҳам мавжуд. Жумладан, 8 Март хотин-қизлар байрами муносабати билан ҳар бир аёлга 1 минг сўмдан мукофот берилди. 9 Май байрами олдидан уруш қатнашчилари, меҳнат жабҳасида жонбозлик кўрсатган фахрийларимизнинг ҳар бирига 5 минг сўмгача мукофот пули берилди. Шунингдек касб байрамимиз — енгил саноат ходимлари кунида ишчиларга минг сўмдан, фахрийлар ва ёш болали аёлларга эса 500 сўмдан мукофот пули тарқатилди.

Бундан ташқари бартер усули билан озиқ-овқат маҳсулотлари олиниб, ишчиларга берилияпти. Жумладан, яқинда ишчи ва хизматчиларга 5 килограммдан пахта ёғи, гуруч, макарон ва бошқа маҳсулотлар сотилди.

Бирлашма ишчиларига бир нечта ошхона, новвойхона, қаҳвахона хизмат кўрсатмоқда. Улардаги таомлар сифати яхши. Нархлар ҳам айтарли қиммат эмас. Бош корхона ҳовлисидан ўрин олган озиқ-овқат ва сабзавот дўконларида кундалик эҳтиёж учун зарур бўлган маҳсулотлар мунтазам сотилади. Бундан ташқари бу ерда Марказий универсал дўкони филиали хизмат кўрсатмоқда. Унда аёлларнинг турли хил кийим-кечаклари савдо қилинади.

Корхона маъмурияти ишчи ва хизматчиларга янада қулайлик яратиш мақсадида бирлашма қошида фирма дўконини ишга туширди. Унинг фаолият кўрсата бошлаганига эндигина бир ҳафта бўлди. Икки бўлимдан иборат бу дўконда тўртта сотувчи ишламоқда. Улар кунига режадаги ярим миллион ўрнига 1 миллион сўмга етказиб савдо-сотиқ қилишмоқда. Дўконнинг ўзгалардан фарқли томони шундаки, унда мутахассислар хизмат қилишади. Масалан, конструктор аёл сизни дидингизга мос буюмларни тавсия этади. Агар танлаган либосингиз бироз катта ёки кичикроқ келса у шу ернинг ўзида уни сизга мослаб беради. Махсус дазмолчи эса андозаланган кийим-бошларни тезда силлиқлаб қўлингизга тутқазади. Ҳозир бундай махсус дўкон Андижон шаҳрида ҳам ишлаб турибди. Қўқонда ҳам яна битта шунақа дўконни ишга тушириш режалаштирилмоқда.

— Қўрилаётган фойдадан бир қисми ишчиларнинг ижтимоий ҳимоясидан ташқари хайрия ишларига сарфланмоқда,— дейди сўзини давом эттириб Тоҳир Собитов. — Масалан ўтган йили 20 миллион сўм пул турли жамғармалар ҳисобига ўтказилди. Жумладан, тожикистонлик биродарларимизга 175 минг сўм. «Маҳалла» жамғармасига 1 миллион, Тошкент тўқимачилик комбинатига 950 минг сўм, «Туркистон» театри қурилиши ишлари учун 250 минг сўм, 222-болалар боғчаси тарбияланувчилари ҳисобига эса 300 минг сўм хайрия пули ўтказилди.

Бу йил бу ибратли тадбирни давом эттирамиз. Туманимиздаги 21-ўрта мактаб, 1-кечки ёшлар мактаби ва 417-болалар боғчасини ўз оталиғимизга олганмиз. Шунинг учун ҳам уларга мунтазам ёрдам кўрсатишни ўз бурчимиз деб биламиз.

Тарбия масканлари учун 1 миллион 200 минг сўмдан ортиқ хайрия пули ўтказдик. Биласиз, яқинда матбуотда «Соғлом авлод учун» ҳукуматга қарашли бўлмаган халқаро хайрия жамғармаси фаолиятини ташкил этиш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасининг қарори эълон қилинди. Ушбу жамғарма ташкилот комитетининг таркибидаги аъзолар сафидан корхонамиз бош директори Абдуваҳоб Тошпўлатовнинг ўрин олиши бундан буён ҳам хайрия ишларига кенг эътибор беришни талаб этади.

Албатта бундай эҳсонлар ўз-ўзидан берилмайди. Бунинг учун корхона шунга қодир ҳар томонлама қудратли бўлиши керак. Жамоамиз эса шунга яраша иш тутмоқда. Бунга нималар ҳисобига эришилмоқда, деган савол ўз-ўзидан пайдо бўлиши мумкин. Мен бу саволга жавоб тариқасида юқорида айтиб ўтганларимдан ташқари корхонада техника тараққиётига кенг ўрин берилаётганлиги ҳам ютуқларимиз омили бўлаётганлигини қайд қилиб ўтишни лозим топдим.

Шу нуқтаи назардан қараганда сўнгги йилларда корхонада анча ўзгаришлар рўй берди. Ишлаб чиқариш цехларидан Германия, Япония, Чехословакия, Польша каби мамлакатларда тайёрланган қатор ускуналар ўрин олди. Бу албатта бирлашма учун икки томонлама қулайлик яратди. Биринчидан, меҳнат унумдорлиги сезиларли даражада ошган бўлса, иккинчидан, ишчиларнинг оғири енгиллашди. Бир неча киши бажарадиган иш жараёнларини бир ишчининг ўзигина адо этадиган бўлди.

Корхона ишчиларининг малакасини ошириш ва ёш кадрлар тайёрлаш масаласи ҳам бир зум эътибордан четда қолмаяпти. Бу ишда бирлашмага қарашли ҳунар-техника билим юрти, Абдураҳмонов номли енгил саноат техникуми, Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти яқиндан ёрдам бермоқда.

Агар шартномачилар ўз ваъдаларини бажарганларида бирлашма бундан ҳам яхши натижаларга эришиши мумкин эди. Лекин жамоа маҳсулот етишмаяпти деб қўл қовуштириб ўтирганича йўқ. У имкон қадар кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқаришга ҳаракат қилмоқда. Бунинг учун кўплаб маҳаллий саноат корхоналари қувватидан иложи борича кенгроқ фойдаланиляпти. Бу борада бирлашмага турдош корхоналар — Фарғона, Марғилон, Хоразм тикувчилари яқиндан ёрдам беришяпти. Шу туфайли конвейерларда янги кийим-бош турлари пайдо бўлмоқда. Булар жумласига аёллар учун тикилаётган замонавий плашч ва курткаларни киритиш мумкин.

Бирлашма маъмурияти чет эл фирмалари билан ҳам алоқа қилиш ва ҳамкор корхоналар тузиш йўлида тинимсиз изланмоқда. Америка ва Афғонистон билан қўшма корхона тузиш ишлари аллақачон бошлаб юборилганлиги бунинг яққол далилидир. Бунинг учун бирлашманинг тажриба цехи танлаб олинди. Шунингдек, Эрон билан ҳам музокаралар олиб борилмоқда.

Шу ўринда беихтиёр ушбу корхонанинг бугунги истиқболини бошқа ночор корхоналардаги аҳвол билан таққослагинг келади. Қарангки, уларнинг маъмурияти бозор иқтисодиёти қийинчиликларидан нолиб, материал танқислиги туфайли таназзулга қараб бораётган бир пайтда «Юлдуз» юксакликка парвоз қилиб тобора ёрқинлашиб бормоқда. Демак, излаган имкон топади, деб бежиз айтмаган эканлар-да.

Маҳмуд ОРИПОВ.

Адабиёт ва санъат

Асримиз овози

ОЛАМГА МАШҲУР МАДАНИЯТ ДИЁРИ

ФРАНЦИЯ деганда киши кўз ўнгига дастлаб булутларга етгудек бўлиб турган Эйфель минораси гавдаланади. Атлантика океани бир қирғоғини ювиб турган ушбу мамлакатнинг ўз тарихи, оламга кўз-кўз қилгудек маданияти бор. Франция бу — Марсель, Гренобль, Лион каби улуғвор шаҳарлар демакдир. Франция — бу оламга жар солган Париж Коммунаси ватани, Франция бу Эжен Потьё, Беранже, Жан Клеман каби Париж Коммунасининг машҳур қўшиқчи шоирлари юрагида абадий қолган ватан. Франция бу Эмиль Золя, Оноре де Бальзак, Мопассан, Ромен Роллан, Луи Арагон каби шоирлар ижодида куйланган диёр. Ва ниҳоят Франция бу Жан Марэ, Брижит Бордо, Мирей Матье, Фернандель каби жаҳонга таниқли актёрлар ватани.

Чиндан ҳам «Фантомас», «Митти сузувчи», «Отанинг саёҳати», «Эркак ва аёл», «Бабетта жангга боради» каби эҳтиросли фильмларни ҳали ўзбек томошабинлари унутганича йўқ.

Бугун биз француз шоирлари ижодидан намуналар ва машҳур Жерар Депардье ҳақидаги ҳикояни эътиборингизга ҳавола қиламиз.

Пьер Жан БЕРАНЖЕ

МЕНИНГ ҚАЛБИМ

Қадаҳни гоҳ сипқориб
ростн,
Дўстлар аро қувнаб
толаман.
Келажакка ишонмай асти,
Ўлим чоғим ўйлаб
қоламан.
Атрофимда шўх-шодон
овоз,
Ўша лаҳза жонланар
ҳар гал...
Қалбим менинг, этақол
парвоз,
Чарх этгину кўкларга
юксал.
Фариштадек бўлиб ўшал
дам,
Шуълаларга шўнғийсан
ҳатто.
Маъсумликдан оларок
малҳам.
Қўшиқларинг беражак
садо.
Жангу жадал оромин
олган,
Тинчликни ҳам кўрганинг
маҳал,
Қалбим менинг, шукуҳга
тўлган,
Чарх ургину кўкларга
юксал.
Қора кунлар зарби
сўндирди
Ишончимиз обу тобини.
Ва озодлик қурбони
берди,
Ғалабага ўз меҳробини,
Занжиридан бўшаган
кўппак —
Мисол кулфат келтирар
ажал.
Қалбим менинг, чўчима
андак,
Чарх ургину кўкларга
юксал.
Сен қалдироқ оша
фалакда,
Учратасан дўстларни
ҳали,
Байроқлар ҳам унда
ипакдан,
Бизга теккан лаънатдан
холи.
Тангри ила қургайсан
суҳбат,
Бўйсунади чақмоқ энг
аввал.
Қалбим менинг, ўтинчим
фақат.
Чарх ургину кўкларга
юксал.
Озодлик ўз ҳукмини
мутлоқ,
Ўтказолган кўкка
бепоён.
Ишқ занжири боғлаб
беомон,
Мен заминда яшадим
шундоқ.
Гар йўқотсам не кечар
ҳолим?
Нима берар тақдири азал,
Қалбим менинг, қолсанг
ҳам толиб,
Чарх ургину кўкларга
юксал.
Тарк эт қалбим, қайғу
оламин,
Учгин нурлар дунёси
сари.
Унут ширин бўсалар
таъмин,
Кутажакдир тангри
оғушлари.
Чор атрофдан ўгираман
юз,
Дўстлар юмар кўзимни
дангал.
Қалбим менинг, кўк тўла
юлдуз,
Чарх ургину кўкларга
юксал!

Франк ВЕНАЙ.

Жаҳон маданияти юлдузлари

ДЕПАРДЬЕ БЎЛИБ ЯШАШ ОСОНМАС

У Францияда ажойиб сўзларни топиб сўзловчи, барчага баробар диққат-эътиборли, ўзини бировдан устун қўймайдиган, бировни камситмайдиган, доимо кулгу қаҳқаҳаларнинг сабабчиси сифатидаги инсон тимсоли. бўлиб қолган. Бир қараганда елкадор, алпқомат, баланд бўйли бу одамнинг дилкаш, юмшоқлигига ишонмайсан киши. Лекин шундай.

Депардье шу пайтгача 68 фильмда суратга тушди. У ижро этган қўшиқлар, ёзган ажойиб хотиралар китоби «Ўғирланган хатлар», Парижда, нафақат бу улкан шаҳарда Франциянинг барча бурчагида машҳур.

1990 йил Жерар учун алоҳида йил бўлди. Буни француз матбуоти ҳам, чет эл газеталари ҳам ёзишди. Жерар Депардье бош ролни ижро этган (режиссер Пол Раппено Эдмон Ростаннинг романи асосида суратга олган) «Сирано де Бержерак» бадиий фильми жаҳондаги энг яхши фильм деб тан олинди. Ҳатто машҳур Голливуд ҳам бу сафар француз актёрига тан берди.

Депардье учун ўтган 1990 йилнинг яна бир яхшилиги у Голливудда ўз кучини синаб кўрди. Қўшма Штатларда уни аллақачон буюк актёр сифатида эъзозлашарди. У бўлса океан ортига боришга ҳеч журъат қилолмасди. Питер Уэйр махсус француз актёри учун сценарий ёзилгани, бош роль унга ажратилгани ҳақида хабар бериши билан иккиланиш барҳам топди. Жерар розилик берди.

Фильм мазмуни оддий эди. Француз йигит ва америкалик аёл (бу ролни Энди Макдауэлл ижро этган) ҳали бир-бирини яхши танимасдан туриб, номига никоҳдан ўтишмоқчи бўлади. Чунки ҳар хил бўлса ҳам уларнинг олдида турган муаммолар ечими шуни тақозо қилади. Хуллас, ишни битириш учун келишиб олган эркак ва аёл бир-бирини севиб қолади. Бахтини бир-биридан топади. Ҳаётдагининг тамом тескариси! «Яшил карточка» деб номланган ушбу фильм Америка экранларига чиқарилганда «Сирано де Бержерак» 25 шаҳарда намойиш қилинаётган эди. «Яшил карточка» шундоқ ҳам Сиранога боғланиб қолган томошабинлар эҳтиросига мой қуйди. Улар Депардьени «экраннинг ҳақиқий сеҳргари» деб номлашди. Машҳури жаҳон бўлиб кетган актёр яқинда Голливуднинг икки мукофоти — икки «Олтин глобус»ни биратўла қўлга киритди. Бири «Яшил карточка» даги «Энг яхши комик роль учун» ва иккинчиси «Энг яхши чет эл фильми («Сирано де Бержирак») учун». Камдан-кам учрайдиган ҳодиса.

Оиласини мўл-кўл таъминлаган буюк актёр севикли рафиқаси Элизабет — (у ҳам актриса) билан кам дийдор кўришади. Ўғиллари Гийом ва Жюли билан Буживалда камдан-кам чақчақлашади. Лекин оиласи биладики, у Франция учун, француз маданияти учун хизмат қиляпти.

— Депардье бўлиб яшаш осонмас — дейди у кулиб. — Бунинг учун сал ёввойироқ, саргузаштларни ўлгудек севадиган, таваккалчи киши бўлмоқ керак.

Буни фильмлардаги у ижро этган роллар ҳам тасвирлаб турибди. У бизнинг юртимизга қачон ташриф буюраркин?

Қайнар БУЛОҚ.

Заҳириддин Муҳаммад Бобурнинг 510 йиллиги олдидан

МУЛККА АЙЛАНГАН АСАРЛАР

ЎЗБЕК мумтоз адабиётининг улкан намояндаси Заҳириддин Муҳаммад Бобур ҳаёти, ижоди кўпчилик чет эл олимлари томонидан ҳам ўрганилган. Мумтоз шоирнинг кўп тарихий асарлари хорижий тилларга таржима қилинган. Бобурнинг «Вақое» ёки «Бобурнома» номли мемуар асарида Фарғона, Мовароуннаҳр, Хуросон ва Ҳиндистонда бўлиб ўтган тарихий воқеалар, табиат ва халқлар тавсифи ёзилган. Бу асарнинг форс, рус, инглиз, лотин, немис, француз, урду, турк, ҳинд ва бошқа тиллардаги таржималари бизга яхши маълум.

* * *

АРУЗ назариясига оид Бобур рисоласини мутахассислар «Муфассал», «Мухтасар», «Рисолаи аруз» ёки «Аруз рисоласи» деб юритишади. Яқин вақтгача бу асар кенг жамоатчиликка номаълум эди. 1971 йили у Тошкентда профессор Ҳамид Сулаймоновнинг 1968 йили Париж Миллий кутубхонасидан келтирган фотонусхаси асосий тадқиқотчи Саидбек Ҳасан томонидан нашр қилинди. Бир йилдан сўнг Москвада Стебелева ҳам бу асар қўлёзмасини эълон қилди.

Олим Саидбек Ҳасан нашри матбаа савияси пухта бўлиб, у ҳозирги ўзбек алифбосида ҳам берилган. Мутахассислар баҳосича, Бобурнинг бу рисоласи аруз назариясига оид энг мукаммал ва нодир тадқиқотдир.

* * *

БОБУРнинг фарзандлари Ҳумоюн ва Комронга бағишлаган «Мубайййин» деб аталган асарида мавжуд иқтисодий қонуниятлар шеърий услубда баён қилинган. Бу китоб 1905 йили тошбосмада Тошкентда тўла нашр қилинган. Ундаги айрим парчалар 1958 йилда чоп этилган Бобурнинг танланган асарларига киритилди.

* * *

XVI аср тарихчиси Мирзо Ҳайдарнинг ёзишича, Бобур ўзбек шеъриятида Алишер Навоийдан кейин турган. Бобур девони қўлёзмаларидан бештаси Туркияда, Ҳиндистонда ва Францияда сақланаётир.

* * *

БОБУР Кобулда кўп йил яшади ва ижод қилди. Бу унинг ҳаётидаги энг баракали йиллар бўлди. Афғонистон ҳудудидаги фаолиятини баҳолаган америкалик олим Харольд Лэмб «Бобур Кобулда кичик Самарқанд барпо қилган», дейди.

Ҳақиқатда бу жойда у «Боғи вафо», «Боғи қалон» каби боғлар яратган. Кези келганда шуни ҳам эслатиб ўтиш керакки, унинг ўзи ҳам «Боғи Бобур»га дафн этилган. Унга Ф. Энгельс «Кобулнинг энг асосий ёдгорлиги» деб баҳо берган эди.

Ҳаётининг ва ижодининг сўнгги даврида Бобур Ҳиндистон табиати билан қизиқиб, ўз асарида уларнинг тавсифини беради. Умрининг охирги йилларида яратилган асарлари «Вақое» («Бобурнома»), «Волидийя» таржимаси, «Ҳинд девони» эди. Ҳинд рассомлари мазкур даврда Бобурни тажрибали саркарда, сайёҳ, табиатшунос олим ва юрт фаровонлиги тўғрисида қайғурувчи инсон сифатида тасвирлашди.

Тайёрловчи Акбар АЛИЕВ.

Ўзбекистон радио-телевидение компанияси қошидаги дуторчи қизлар ансамбли республикамиз санъат шайдолари орасида машҳур. Улар ҳар бир байрамда ўзларининг дилбар куйлари билан халқимиз хизматида бўладилар.

СУРАТДА: дуторчи қизлардан бир гуруҳи.

Абдусаттор Тўраев сурати.

ИЖОДИЙ САФАР

ҲАМЗА номли ўзбек давлат академик драма театри ижодий жамоаси намояндаларини қишлоқ аҳли ўртасида ҳам тез-тез кўриш мумкин. Бу отахон театр қишлоқ меҳнаткашлари билан яқин мулоқотда бўлиш мақсадида яқинда Тошкент вилояти туманларини ўз оталиғига олди.

Шу муносабат билан Тошкент вилояти ҳокимлигида бўлиб ўтган йиғилишда санъат кошонаси бошлаб берган бу хайрли иш қўллаб-қувватланди. Шу мулоқот чоғида театр раҳбарлари саҳна усталарининг ижодий режалари, юзага келаётган турли муаммолар хусусида ҳам сўзладилар. Ё. Аҳмедов, Н. Раҳимов, Т. Азизов, Ё. Саъдиев ва театрнинг бошқа кўзга кўринган санъаткорлари яхши таклифларни ўртага қўйдилар.

Театр актёрлари режали тартибда вилоятнинг шаҳар ва туманларида ижодий сафарларда бўладилар. Уларнинг биринчи ижодий сафари металлурглар шаҳри — Бекободга уюштирилади.

Воҳид ВАЛИЕВ.

Нуқтаи назар

ЎТМИШ САБОҚЛАРИ

Асад ИСМАТОВ «Қасам» фильмида (1936) ўзбек деҳқони Азим образи устида ишлаётганида режиссёрми, гримерми — кимдир уни қош-кўзига тикилиб: «ҳаммаси яхшику, шу қошингизни шакли тўғри келмаяпти-да!» деганида актёр қўлига устарани олиб икки қошини шартта қириб ташлаган экан. «Ана энди қанақа қош маъқул бўлса — чизаверинглар!» деб юзини гримерга тутган, дейишади...

Бу буюк актёрни ҳаёт чоғларида кўрганимни деярли эслай олмайман. «Деярли» деганимнинг сабаби 1949—1950 йиллар бўлса керак, Шайхонтоҳурдаги ҳовуз ёнидаги чойхонада, Навоий кўчаси Эгарчи маҳалласи билан туташадиган жойда жойлашган «Пивохона» ёнида ширакайф ҳолда атрофга гўёки бефарқ назар ташлаб, ҳамроҳ излаб, ширин суҳбатга бўлган ташналигини қондириш истагида юрган салобатли бир киши ёдимда. У мен экранда кўрган нигоҳи ўткир, тадбиркор, савлат тўкиб юрадиган хон Бобохон, Султон Ҳусайнга ҳеч ўхшамаса керак-да. Шу боис уларни заррин тўнда эмас оддий либосда кўриб таниш ҳам қийин бўлса керак-да! Бунинг устига биз юқорида келтирган ривоят тўғри бўлса Асад ака ҳар гал қалам билан қош чизиб кўчага чиқишга мажбур бўлгандирлар... Ҳар қалай Асад Исматов суҳбатларида бўлмаганман. Лекин уларнинг Андижон ва Тошкентдаги ҳаёти, Москвага бориб халқлар доҳийсига бағишланган фильмнинг — унинг ҳам номи «Қасам» — суратга тушиши жараёни, энг муҳими, роллари неча ўн йилликлар давомида кўп қатори менинг диққатимни ҳам тортиб келади. Зеро, уларда чуқур маъно бор, актёрлик эҳтироси, қалби ҳарорати бор. Шундай деймана-у, Асад аканинг буюк Асад Исматов қилган Собир Абдулла («Тоҳир ва Зуҳра» сценарийсини ёзганлар), Уйғун, Иззат Султон («Алишер Навоий» сценарийси) билан Наби Ғанизода ҳамда Комил Ёрматовмикан, деб ҳам ўйлайман. Андижонлик бир туғма истеъдод соҳибининг чексиз имкониятларини ҳеч инкор этмаган ҳолда ўзбек адиблари, кинорежиссёрлари унинг серқирра истеъдодидан экранда унумли фойдаланиш йўлларини излаганларини мамнуният билан қайд этамиз. Ҳаттоки жажжигина кинофильм — «Биз енгамиз» сценарийси битиши даврида (1941) Мирзакалон Исмоилий А. Исматов ижро этиши лозим бўлган образни сўз билан батафсил ифода этди. Комил Ёрматов эса «Пахтаой (1952) фильм-эртагида Бобомеҳнат ролида оппоқ соқолли, оппоқ яктак кийган нуроний отахон қиёфасидаги Асад Исматовни олдиндан кўра олди. Хон ва бекларни ўйнаб шуҳрат қозонган актёр бу гал Пахтаойнинг чин дўсти, доно отахон ролини ижро этиб ноёб истеъдодини намойиш этган эди. Бобохоннинг фожиасини, Ҳусайн Бойқаронинг мураккаб дунёсини очишда, бошқа образларнинг туб моҳиятини акс эттиришда Асад акага бақувват сценарийлар ҳамда номлари эсланган режиссерларгина эмас, ўзбек театрининг усталари Обид Жалилов, Қудрат Хўжаев, Лутфулла Назруллаев, Саъдихон Табибуллаев, Раззоқ Ҳамроев, Соат Толипов ҳам кўмаклашган. Айтишларича, «Алишер Навоий» фильмининг сўнгги саҳнаси суратга олиниши чўзилиб кетган. Алишер дўсти Ҳусайннинг оғир дамда — Мўмин Мирзо қатл этилган дамда ташлаб кетиши уни тошбағирликда айблашга олиб келган. Шунда Наби Ғаниев ҳам актер сифатида шу саҳнани ўзича ўйнаган, Султоннинг руҳиятини таърифлаган ва шу йўл билан А. Исматов кўзи олдида турли талқин ҳамда ечим йўллари гавдаланиши учун хизмат қилган экан...

Бу борадаги машаққатли, лекин жуда завқли меҳнат самараси барчага аён. «Тоҳир ва Зуҳра» ҳамда «Алишер Навоий» ўзбек миллий кинематографиясининг шоҳ асарлари сифатида тан олинган. А. Исматовнинг ижроси, юксак малакаси жаҳон миқёсида эътироф этилган.

Лекин бугун ўтмиш сабоқлари ҳақида гапирганимизда А. Исматов куч-қувватга тўлиб тошган дамларда баъзан ожиз сценарийларга, сохта режиссурага ҳам дуч келганини эслашимиз зарур кўринади. Михаил Часурлиннинг «Қасам» тарихий-инқилобий фильмида у Турғунбоев исмли ўзбек йигитининг образини яратиши талаб этилган. Асад аканинг қаҳрамони бу гал юпун чопонда Москвада, Қизил майдонда пайдо бўлиши ва Ленин вафотидан қайғуриб, кўз ёшини тўкиб, режиссёр илгари сурган ғояни очишга кўмаклашиши керак бўлган. Ўша муҳитда таваллуд топиб, ўсиб, камолга етиб ўзига хос шароитда ижод этишга, ўзбек актёрларининг уюшқоқ гуруҳида образ яратишга ўрганган актёр бу гал ғайри табиий ҳолга тушиб қолгани яққол сезилиб туради...

Яна бир ижод саҳифаларини эслайлик...

Лутфихон ая Саримсоқова умр йўлдошлари Тожизода билан «Кўкча дарбозаси» ёнидаги маҳаллада истиқомат қилган хонадонларига 60-йилларда кўп борардим. Аямиз эшикни очар эканлар «Қадамларингизга ҳасанот, хуш келибсиз!» деб кутиб олар, уйларининг тўрига ўтказишга уринар, бир зумда чой қайнатиб дастурхон ёзар, ширин суҳбатимизнинг ҳақиқий қаҳрамонига айланардилар. «Шуҳратжон, Ҳотамжонларни кўрасизми, соғ-саломатмилар» деб, «Сен етим эмассан» фильмининг режиссери Ш. Аббосов, оператори Ҳ. Файзиев ҳақида қизиқиб сўрардилар. Шунда мен бу асарнинг яратилиши тарихини эслаб, адиб Раҳмат Файзийга, кино арбобларига миннатдорчилик айтгим келади. Чунки Раҳмат ака Лутфихон аяга, Обид Жалиловга мослаб сценарий ёздилар, Шуҳрат ака уни ўз режиссураси билан бойитди. Ҳотам ака уларни суратга олди. Пировардида ўзбек онласини, элини оламга яна бир карра танитган асар пайдо бўлди. Унда аянинг нурли қиёфалари муҳрланиб қолганидан барчамиз беҳад хурсандмиз...

...Ўша суҳбатларда «Шуҳратнинг истиқболига ҳавасим келади», «Ҳотамжон бироз инжиқроқ, ўта талабчан-ку, лекин ишни пухта қилади-да!»— деб завқланиб сўзлар, сўнгра янги роллар ҳақида орзу қилиб: «Менга қаранг, бу сценарий ёзадиганларнинг онаси борми ўзи?! Бирортаси она ҳақида ёзмайди-я!» деб таажжубланар, ўксинар, ролга ташна эканлигини билдирар эди.

Лутфихон ая ҳақ эдилар. Улар саҳнада истеъдодларини намойиш этишлари учун қулай шароит (яъни саҳна драматургияси ҳам режиссураси!) бўлган-у, экранда имконият бўлмаганидан афсусланамиз энди.. «Бир қувноқ кинокомедияда ўйнасам дейман!» деб кулиб боққанлари, «Ҳаёт фақат кулгидан иборат эмас. Ўлим ҳам бор. Жудолик ҳам. Фожиа қаҳрамони сифатида чиқсам нима дейсиз?!» деб ўйлаб қолардилар. Ўша дамлар ҳақида ҳикоя қилганимда Ҳамза Умаров ва Зайнаб Садриева, Раҳим Пирмуҳамедов ва Марьям Ёқубова кабилар кинода бошқа ўйнашга улгурмаганларини эслайман. Ирода Алиева узоқ роль кутгани, Ҳикмат Латипов эса ўзбек фильмларида эпизодик ролларни ўйнагани, «Тожикфильм»да эса марказий ролини ижро этгани («Жўра саркор») ўйлантириб қўяди.

...Ўзбек киноси янги довонда. Унинг ташкилий масалалари ҳал этилаётган, янги ижобий марралар белгиланаётган ҳамда яқин ўтмишдан сабоқ олиш санъатга ҳам, унинг мухлисларига ҳам наф келтирар деган умидда айрим мулоҳазаларимизни айтиб ўтдик.

Ҳамидулла АКБАРОВ,
профессор.

Унутилмас сиймолар

ШОИРУ ДОНИШМАНД

ШАРҚ халқларининг буюк мутасаввуф донишманди, забардаст инсонпарвар шоири Бобо Тоҳир Урён (Ҳамадоний — вафоти 1055) Яссавия ва Хожагон (Нақшбандия) таълимотларининг илк маънавий отаси, Мовароуннаҳр ва Хуросон халқларининг забардаст маънавият чинори Шайх-уш-шуйуҳ Юсуф Ҳамадоний (1048—1140)нинг ватандошидир. Халқ оғзаки ижодиётига ниҳоятда яқин бўлган Бобо Тоҳир Урён рубоийлари инглиз, олмон, француз, рус, араб, турк, урду, арман ва жаҳоннинг бошқа тилларига таржима қилиниб аллақачон нашр этилган. Улкан шарқшунос устозимиз, олим ва шоир Шоислом ака Шомуҳаммад Бобо Тоҳир рубоийларини ўзбек тилига ўгириб, нашрга тайёрлаб қўйганлар. Яқин фурсатда муҳтарам ўқувчиларимиз Умар Ҳайёмдан қолишмайдиган буюк мутасаввуф донишманд, оташнафас инсонпарвар шоир Бобо Тоҳир Урённинг ажойиб рубоийларидан баҳраманд бўлишар, деб умид қиламиз.

ТАРЖИМОН.

БОБО ТОҲИР УРЁН

МАРҲАБО, КЕЛ!

Баҳорим кел, эй Наврўз, марҳабо кел,
Лолазор, кишварафрўз, марҳабо кел.
Мақдаминг, ҳур ўлкамга бахт келтурсин!
Дилафрўз, оламафрўз, марҳабо кел.

НАВРЎЗДЕК КУТАМАН

Сен кетдинг, йўқолди Офтобу Моҳтоб,
Туну кун ўзгарди, кийгандек ниқоб.
Агар қайтиб келсанг, пок мақдамингни,
Наврўздек кутаман, бўлубон шодоб.

НИЛИГУН ОСМОН

Баҳорий замину нилигун осмон,
Шабнам марвариду барг эрур мужгон.
Майлига, карвон борсин Хуросон,
Мен кетдим ёримга, мулки Ҳиндистон.

БАҲОР

Бизнинг тоғистонга боз келди баҳор,
Қийғос гуллар яшнар, лолалар қатор.
Бевафо гулларга тўймай боқаман,
Ахир, мен ошиқман, дилсўз, вафодор.

МАЙСАДА НОЗЛАНСАМ

Баҳорда май ичиб, маст бўлиб бир бор,
Муаттар бўй ҳидлаб, кезиб лолазор
Майсада нозлансам, армоним йўқдур,
Сўнг ўлдир, эй Тангрим, қабрим эт гулзор.

ОШИҚ ҚАЛБЛАР

Табиат эъжози — дилнавоз баҳор,
Зумрад томчиларга барглар эрур тор.
Боғларда булбуллар нағмахондурлар,
Ошиқ қалблар этур муҳаббат изҳор.

НОЛА

Баҳор фарзандидур ҳафтавор лола,
Ҳафтавор гулсафсар — бир нозли бола.
Дунёни кўп кезиб, билганим шулки,
Гўзал — бевафодур, чекаман нола.

ШУГУФОН ГУЛЛАР

Ям-яшил гўзал Ер, зебо Осмон,
Шабнамга тўйинган гуллар шугуфон.
Банголга йўл олдим, ёрим юртига,
Карвоним жўнади мулки Хуросон.

ЭЙ ТУҒЁНЛИ ДИЛ

Шермисан ёки паланг, эй туғёнли дил,
Мен билан қиласан жанг, эй туғёнли дил.
Агар қўлимга тушсанг, қонинг тўкардим!
Кўрардимки, сен не ранг, эй туғёнли дил.

Форсийдан Ориф УСМОН таржималари.

Чилдирмангни чал болакай.
Шундай чалки, унинг садолари самоларга етсин.
Равиль Альбеков сурати.

Фан уфқлари

«Барқарорлик ороли»

Д. И. МЕНДЕЛЕЕВ даврий жадвалида 107-элемент ҳам ёзилган бўлиб, у Дубнадаги ядровий тадқиқотлар илмгоҳида синтез қилиб олинган энг оғир кимёвий элементлардан бири ҳисобланади. Аммо жадвалдаги 92-элемент бўлган уран барқарор бўлиб, ундан кейингиларининг ҳаммаси кам яшовчан, беқарор элементлар эканлиги тажрибаларда исботланди. Атом номерининг орта бориши билан урандан кейинги элементларнинг барқарорлиги тез камайиб кетади. Масалан, бир юз иккинчи элемент бўлган нобелийнинг мавжуд бўлиш вақти секундлар билан ўлчанса, 104-элементники секундларнинг ўндан бирига, 107-чиники эса секунднинг мингдан бир қисмига тўғри келди. Назарий ва баъзи тажрибавий маълумотларнинг ҳозирги замон техникаси ёрдамида қайта кўриб чиқилиши келажакда жадвалдан ўрин олиши мумкин бўлган 114-элементдан (ҳозирги вақтда жадвалда 118-элементга жой ажратилганлиги маълум) бошлаб ўта оғир элементларнинг мавжуд бўлиши мумкинлигини исботламоқда. Элементларнинг ядролари ички тузилишларидаги барқарорлаштириш самаралари ўзига хос «барқарорлик ороли»ни вужудга келтириши мумкинлиги ҳақида фикрлар юритилмоқда. Бундай ўта оғир элементлар баъзиларининг мавжуд бўлиш даври Ер ёшига — салкам беш миллиард йилга тенг бўлиши эҳтимоли борлиги ҳақида илмий фикрлар юритилмоқда.

ЭҲМлар ёрдамга келди

АҚШ миллий илмий кенгаши сейсмик — муҳандислик комиссияси ташкил этиб, ер қимирлашини олдиндан айтиб бериш вазифасини юклади. Унинг таркибида машҳур олим ва мутахассислар бор. Мутахассислар фикрича олинган маълумотларга асосланиб, ер қимирлашини бир минут олдин бутун мамлакатга эълон қилиш мумкин. Бунда ҳозирги замон техникаси, компьютер ва ЭҲМлар ёрдамга келади. Ер қимирлашининг марказий районлари тўла равишда ҳамма нарсага улгурмасалар-да узоқроқ жойдаги аҳоли, саноат корхоналари ва идоралар умумий эълон орқали хабардор бўлиб, тайёргарлик кўриши мумкинлиги айтилади, бир минутда газ таъминотини узиб қўйиш, электр энергияси, реакторлар ёки бошқа нарсаларнинг эҳтиёт чораларини кўриш мумкин. Бундан ташқари биринчи қаватлардаги одамлар ташқари чиқиб улгурадилар, юқори қаватдагилар эҳтиётроқ жойларга беркинадилар.

Японияддаги автоматик системаларнинг ер қимирлашидан олдин электр поездларининг тўхтатиши, қурувчиларга хабар бера олиши каби ва бошқалар мана йигирма йилдан бери ўзини оқламоқда. 1989 йили Калифорния штатининг Лома-Приета деган жойидаги қаттиқ ер қимирлаши натижасида, бузилган кўприкни тузатаётган қурувчилар қайта ер қимирлашидан 15—20 секунд олдин огоҳлантирилганлари туфайли катта фожианинг олди олинганлиги маълум. Янги сейсмик система Калифорниядаги кўп ер қимирловчи Сан-Андресда қурилган бўлиб, йилига беш миллиард доллар сарфни талаб қилмоқда.

Синовдан ўтди

«МИЦУБИСИ» концернида сув остида илмий-кузатув ишларини олиб борувчи «Сикай-6500» аппарати синовлардан муваффақиятли ўтди. 6545 метр чуқурликда олиб борилган кузатувлар Осиё қитъаси остига кириб бораётган Тинч океани плитасининг сурилиш тезлигини, бу билан боғлиқ бўлган ер қимирлашларни олдиндан аниқлаш каби ва бошқа шу каби муҳим масалаларга аниқлик киритишда муҳим омил бўлди. Навигация ускуналари, геологик ва биологик намуналарни олишга мўлжалланган манипуляторлар билан жиҳозланган сув ости аппаратининг узунлиги 9 метр, баландлиги 3 метр, массаси 26 тонна, 3 кишилик экипаж ва тезлиги икки ярим узел (4,6 км) соатга тенгдир. Аппарат сув остида салкам олти суткагача хизмат қилиб, илмий кузатувларни тўхтовсиз олиб бора олади.

Қудрат АҲМЕРОВ,
кимёгар-муҳандис.

Ёз—ўтмоқда соз

ЧИНИҚИШ ФАСЛИ

ЁЗДА ҳаммадан кўп болаларга мазза. Улар мириқиб табиат қўйнида, тоғ-тошлар бағридаги оромгоҳларда дам олишади. Шарқираган зилол сувларда чўмилиб, қуёш нурида тобланадилар. Чарчатунларича ўйнайдилар. Оромгоҳларда чиниқиб уйларига қайтадилар. Лекин ҳамма болалар бутун ёз фаслини доимий оромгоҳларда ўтказмайди. Баъзи бирлари, уйда ҳам кўнгилдагидай ҳордиқ чиқарадилар. Кимдир ота-онасига уй ишларида ёрдам берса, кимдир томорқага қарайди. Баъзилари эса бўш вақтларида турли хил тўгаракларга қатнашиб, ҳунар ўрганишади. Шунингдек, ўйнашга ҳам вақт топадилар. Биз дўстлашган болалар ҳам ана шундай фойдали ишлар билан машғул эканлар. Улар ким дейсизми? Улар шаҳримизнинг Ҳамза тумани Янгиобод даҳасида яшовчи Дилмурод Олимов, Санжар Собиров, Элёр Содиқов, Рустам Фозилов, Ўктам Рафиқовлардир. Улар 7-синфдан 8-синфга ўтишибди. Болалар билан тасодифан кўчада танишиб қолдик. Санжар билан Рустам қўй боқишаётган, Элёр, Ўктам, Дилмурод эндигина уларнинг олдига келиб ўтиришган экан.

Биз уларни суҳбатга тортдик.

— Ёзги таътилни қандай ўтказаяпсизлар? Оромгоҳларга бормадингизлармн?

Улар аввалига тортиниб туришди. Ораларида Элёр гап бошлагандан кейин, улар ҳам қўшилишди.

— Мен бориб келдим, — деди Элёр. — Сижжакдаги оромгоҳда бўлдим. Вуй маззалигини, ҳечам кетгим келмади. Роса ўйнадик, муздай сув ҳавзаларида чўмилдик, тоққа саёҳатга чиқдик. Хуллас мириқдик-да.

— Мен учинчи ойда бораман. Дадамнинг ишхонасидан йўлланма берадиган бўлишди, — деб суҳбатга қўшилди Дилмурод.

— Мен ҳам учинчи ойда бораман, — деди Ўктам.

— Сизлар-чи? — сўрадик қўйларига кўз-қулоқ бўлиб турган Санжар билан Рустамдан.

— Бу йил бормаймиз. Уйда иш кўп, — жавоб беришди улар.

— Нима иш қиласизлар? — сўрадик улардан.

— Ҳар куни икки маҳал қўй боқамиз, томорқадаги кўчатларга қараш, тагини юмшатиш, бандларини боғлашимиз керак. Ҳадемай уйни таъмирлашни бошлаймиз, — деди Санжар.

— Биз ҳам иш қиламиз, — деди Дилмурод кулиб. — Масалан, мен уйга қоровулман. Опам, дадам ишга кетади. Кичкина укам Дилшодни боғчага олиб бораман. Синглим Дилноза уйда бўлади. Унга қарайман. Китоб ўқиб бераман. Опам келгунларигача овқатга пиёз, картошка тўғраб қўяман.

Дилмуроднинг гапини Элёр давом эттирди:

— Мен эса яқинда ишга тушаман.

— Қанақа ишга? — сўрадик ундан.

— Икки йилдан бери нақшкошлик тўгарагига қатнашаман. Устамиз Мавлон ака билан буюртма оламиз. Мен деворга гул соламан. Энди бу ҳунарни Ўктамга ҳам ўргатмоқчиман.

— Уй зерикарлими? — яна саволга тутдик уларни.

— Кимга қандай. Бизга зерикарли эмас, чунки қиладиган ишимиз маълум. Тағин ўйламанг булар фақат меҳнат қилар экан деб. Дам ҳам оламиз, — деди Дилмурод.

Шу пайт Рустам билан Санжар қўйларини уйларига ҳайдаб кетдилар. Бир оздан кейин улар қўйларини ташлаб қайтиб келишди.

— Мана ҳозир кун пешин бўлиб қолди. Толариққа чўмилгани борамиз. Кейин ўша ерда футбол ўйнаймиз. Кечки салқинда яна иш қиламиз, — деди Ўктам.

— Қитоб ҳам ўқийсизларми?

— Ичимизда кўпроқ Элёр ўқийди. Кейин бизга гапириб беради. Биз эса кинони яхши кўрамиз.

— Барибир ёз яхши-да, вақт кўп бўлади. Ҳамма нарсага — ишга ҳам, дам олишга ҳам улгурса бўлади.

— Йўқ, баъзан ўйлаган, режалаштирган ишни амалга оширишга имкон бўлмайди, — эътироз билдирди Элёр.

— Чунки кўпинча бошқа юмушлар ҳам тўғри келиб қолади-да. Шундай пайтда бирисидан кечамиз.

— Масалан?

— Тунов куни Рустамларникига ҳашарга бордик. Ғишт қуйдик. Кўпчилик бўлганимиз учун бир кунда талайгина иш қилдик.

— Биз бир-биримизга доимо ёрдамлашамиз, — тушунтирди Санжар.

Болалар бир-бирига қараб олишди. Кейин Элёр гап бошлади.

— Мана шу икки ойда бир иш бошлашни ўйлаб турибмиз, яъни биргаликда уйларимизни таъмирламоқчимиз. Ота-оналаримиз рози. Янаги ҳафтадан иш бошлаймиз.

— Маҳаллангизда ҳеч қандай иш қилмайдиган болалар ҳам борми?

— Топилади. Куни билан бировларга озор бериб, кўчада бекор юрадиган болалар бор, — деди Рустам.

Болалар билан узоқ суҳбатлашдик. Уларнинг гоҳ болаларча беғубор қарашларида, гоҳ катталардай мулоҳаза юритишларидан атрофдаги воқеа-ҳодисаларга бепарво эмаслигини кўриб, қувондик. Айниқса, ёзни фақат дам олиш фаслигина эмас, меҳнатда чиниқиш даври ҳам эканлигини ҳис қилиб туришлари бизни кўпроқ лол қолдирди. Болалар биз билан хайрлашиб, чўмилишга кетдилар. Уларнинг орқасидан қараб қолар эканмиз, ҳар қайсиси ўзича бир олам бўлган бу болалар келажакда ўз йўлини топа оладиган, ақлли кишилар бўлиб етишишига умид ҳосил қилдик.

Назира СОДИҚОВА.

Сўраган эдингиз...

ЎЗГА ЮРТЛАРДА ШУҲРАТ ИЗЛАБ

Собиқ СССР республикалари мустақилликка эришгач, спортда ҳам қатор ўзгаришлар юз берди. Кўплаб футболчилар Россия терма жамоаси сафида ўйнаш истаги билан ёнмоқдалар. Ўз она юртлари шарафини ҳимоя қилишдан кўра ўзга элда шуҳрат излашга уларни нима мажбур қиляпти?

Илҳом УМИДОВ,
Тошкент шаҳри.

1990—1992 йиллар мобайнида футбол бўйича СССР терма жамоаси Европа чемпионатининг саралаш мусобақаларида муваффақиятли қатнашиб нимчорак финалга йўлланма олди. Бироқ 1991 йили СССР парчаланиб кетгач унинг ўрнида МДҲ терма жамоаси тузилиб иккинчи гуруҳдаги ўйинларини давом эттириб бораверди.

Бу орада мустақил республикалар ўз миллий терма жамоаларини ташкил этишга зўр бердилар. Европа чемпионатидаги муваффақиятсизликдан сўнг МДҲ терма жамоасининг ҳам куни битди. Унинг барча имтиёзлари эса ўз-ўзидан Россия ихтиёрига ўтказилди. Шу пайтга қадар СССР—МДҲ терма жамоасида тўп суриб келган қатор ўйинчилар эса икки ўт орасида қолдилар. Улар олдида тарбиялаб вояга етказган юртида тузилган, ёш, тажрибасиз жамоа ёхуд халқаро майдонда бўй кўрсатиб бораётган забардаст Россия терма жамоасидан ўрин олиш ҳақида узил-кесил қарор қабул қилиш муаммоси кўндаланг бўлиб қолди. Келинг, яхшиси, ана шу футболчилардан баъзиларининг сўзларига қулоқ тутайлик.

Виктор ОНОПКО:

— Мен, 1969 йилнинг 14 октябрида Украинанинг Луганск шаҳрида туғилганман. Футболдан дастлабки сабоқларни ҳам шу ердаги спорт мактабида олганман. 9-синфда ўқиб юрган чоғларимданоқ маҳаллий «Заря» (ҳозирги «ЗАРЯ—МАЛС») жамоасида ўйнай бошладим.

Сўнгра Донецкнинг «Шахтёр», ҳарбий хизмат даврида Киевнинг «Динамо» клубида тўп сурдим. 1992 йили эса «Спартак» (Москва) мени «Шахтёр»дан сотиб олди.

Терма жамоалар масаласига келсак, албатта, Россия учун майдонга тушаман. Чунки Украина она диёрим бўлса-да, у АҚШда бўладиган жаҳон чемпионатида иштирок этмайди. Устига устак, келгуси, яъни 1998 йили чемпионатга ҳам Украинанинг йўлланма олиши даргумон. Мен эса кутишни истамайман.

Омари ТЕТРАДЗЕ:

— Грузиянинг Тбилиси шаҳрида туғилганман. Ёшим 24 да. Миллатим — грек. 1987 йили шу ердаги футбол мактабини тугатгач Тбилиси ва 1988 йилдан Москва динамочилари сафида ўйнадим.

СССР—МДҲ терма жамоасида тўрт ўйин ўтказганман. 1988 йили Олимпия, 1990 йили Ёшлар терма жамоаси билан чемпионлик унвонини қўлга киритганман.

Россия терма жамоаси мураббийларидан бири Борис Игнатьев қўнғироқ қилиб, мендан қайси давлатда ўйнаш истагида эканимни сўради. Мен фақат Россияда дея жавоб бердим. Чунки Грузия менинг қадримга етмади.

Андрей КАНЧЕЛИСКАС:

— Мен, 1969 йилда Латвияда таваллуд топганман. Миллатим — латиш. Дастлабки футбол сабоқларини Латвияда олганман. Риганинг «Пардаугава», кейинчалик «Динамо» (Киев), «Шахтёр» (Донецк) жамоаларида тўп сурдим. Айни кунларда эса Манчестер (Англия)нинг «Манчестер Юнайтед» клуби шарафини ҳимоя қиляпман. Ниятим, 1992 йилги Англия чемпионати якунлангач, Латвия терма жамоаси сафида ўйнаш эди. Лекин бу орада Украина ва Россия терма жамоаларидан ҳам таклиф тушиб қолди. Мен ҳар жиҳатдан сарҳисоб қилиб чиқиб Россия учун майдонга тушишга аҳд қилдим. Қарорим қатъий...

Кўриниб турибдики, етук футболчиларни Россиядан бошпана топишга нуфузли мусобақаларда қатнашиш, шу билан оламга довруғ солиш истаги мажбур қиляпти. Албатта, биз уларни айблолмаймиз. Чунки футболчининг ҳам майдондаги ҳаёти қатъий қолипга солинган. Бугунги 20—25 ёшли спортчининг 30 ёшдан сўнг ҳеч кимга керак бўлмай қолиши ҳам мумкин.

Лекин шундай бўлсада, оламга довруғ солишдан кўра, она-диёринг футболи савиясини кўтаришга ҳисса қўшмоқ қадрлироқ, қимматлироқ бўлса керак...

Ўткиржон ЭШМУРОДОВ.

Қўқон футбол мактабининг тарбияланувчиси Нўъмон Ҳасанов бир неча йилдан буён «Пахтакор» жамоаси сафида тўп суриб куи сайин мухлислар эътиборини қозониб келмоқда. Ҳеч шак-шубҳа йўқки, у бугунги ўзбек футболининг энг ёрқин истеъдод соҳибларидан бирндир.

СУРАТДА: Нўъмон Ҳасанов тўп учун курашда.

Муҳаммад Амин сурати.

Муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

Ю. А. ГАГАРИН НОМИДАГИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ТЕХНИКУМИ

1993—94 ўқув йили учун КУНДУЗГИ ВА КЕЧКИ БЎЛИМЛАРГА қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ҳаво кемаларини ишлаб чиқариш;
материалларга дастгоҳларда ва автоматли линияларда ишлов бериш;
машинасозлик корхоналарида ускуналарга ишлов бериш ва уни тайёрлаш;
асбобсозлик;
халқ хўжалик тармоқларида иқтисод ва режалаштириш; бошқариш режалаштирилган дастгоҳлар ва роботли техника комплексларига техник хизмат кўрсатиш;
ҳаво кемалари ва авиадвигателларига техник хизмат кўрсатиш.

ТЕХНИКУМГА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҲУДУДИДА ЯШОВЧИ ЎРТА ВА ТЎЛИҚСИЗ ЎРТА МАЪЛУМОТГА ЭГА БЎЛГАН ФУҚАРОЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

«Ҳаво кемалари ва авиадвигателларга техник хизмат кўрсатиш» мутахассислигига ўрта маълумотга эга бўлган, ҳарбий хизматга яроқли ўғил болалар қабул қилинади. Чунки бу мутахассислик бўйича ўқийдиган талабалар «ҳарбий иш» курсини ўтайдилар, вертолёт, самолёт ва авиадвигателларга техник ишлов бериш сирларини ўрганадилар ва техникумни тугатганларидан кейин заҳирадаги зобит (офицер) унвони берилади.

ЎҚИШ ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Техникумга кирувчилар қуйидаги фанлардан кириш имтиҳонлари топширадилар (9—11 синфлар); математика (оғзаки), она тили (диктант).

Аризалар кундузги бўлимга тўлиқсиз ўрта маълумотлилар учун — 31 июлгача, ўрта маълумотлилар учун — 14 августгача қабул қилинади.

Кечки бўлимга — 15 сентябргача.

Қуйидаги ҳужжатлар топширилиши шарт: директор номига ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асл нусхаси), тиббиёт маълумотномаси (086/У), 6 дона (3x4) фотосурат, меҳнат дафтарчасидан кўчирма (ишловчилар учун).

Паспорт ёки туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома, ҳарбий билет ёки ҳарбийга қайд қилинганлиги ҳақидаги гувоҳнома шахсан кўрсатилади.

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ:

Кундузги бўлимда 1 августдан 20 августгача;
Кечки бўлимда 15 сентябрдан 25 сентябргача ўтказилади.

Изоҳ: Техникум ётоқхона билан таъминламайди.

Бизнинг манзилгоҳимиз: Тошкент шаҳри, Охунбобоев кўчаси, 12-уй (2, 3, 13, 28-трамвайларнинг «Сув спорти саройи» бекати; 58, 21, 68, 26, 37, 52, 5, 12, 60, 97, 51, 48-автобусларнинг «Марказий хиёбон», бекати: 1, 8, 10, 20-троллейбусларнинг «Марказий хиёбон» бекати; метро: «Марказий хиёбон»).

Маълумотлар учун телефонлар: 33-13-75, 33-89-22.

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги

Х. З. ҚАЛОНОВ НОМЛИ ТОШКЕНТ ШАҲАР ОЛИЙ ҲУНАР БИЛИМ ЮРТИ

Янги ахборот технологиялари (ЯАТ) ва бошқарувни ҳужжатлар билан таъминлаш (БҲТ) соҳасидаги касбларни эгаллаш истагида бўлган барчага

БИЛИМ ЮРТИ

педагогик технологияларнинг янги кўринишларини, таълимнинг янги тизими (интеграл ва кўп тенгламали ўқув режаларини, якка тартибдаги ўқув режаси фанларини танлаш, фанлар бўйича тест синови, руҳият-педагогика ташхиси ва ҳоказолар)ни

ТАВСИЯ ҚИЛАДИ

Олий ҳунар билим юртининг бош мезони узлуксиз касбий таълим тизимидан иборат. Таълимнинг ҳар бир йили — қўлга киритилган касб ва ўз билимлари ҳамда куч-ғайратини халқ хўжалиги соҳаларига татбиқ этиш учун ишлаб чиқариш даргоҳига йўл олиш имконияти демакдир. Ҳар бир йил — таълимнинг навбатдаги босқич танловида иштирок этишдир.

Билим юрти ўз ўқувчилари ва талабаларига ЯАТ ва БҲТ соҳасида ишчидан тортиб то муҳандис малакасигача бўлган бир неча ихтисосни эгаллаб чиқиш имкониятини беради.

Ўқиш муддати — 1 йилдан 6 йилгача.

Ўқишга Тошкент шаҳрида қайд этилган, ўрта мактабларнинг 9- ва 11-синфларини битирган шахслар қабул қилинадилар.

Таълим—ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Танлов саралаши 3 босқичда ўтказилади.

I-БОСҚИЧ — **фан бўйича тест синови:** БҲТ — диктант, матнларни аннотациялаш ва таҳрир қилиш;

ЯАТ—ПЭҲМда математика.

II-БОСҚИЧ — **ПЭҲМда мантиқий тест синови.**

III-БОСҚИЧ — **руҳият-педагогика тест синови.**

ТАНЛОВНИ ЎТКАЗИШ ТАРТИБИ

Биринчи давра (фақат БҲТ йўналиши учун):
Консультациялар ва тест синовлари — ҳужжатлар тушишига қараб ўтказилади.

Иккинчи давра (ЯАТ ва БҲТ йўналишлари учун):
Ҳужжатлар танловга 10 августгача қабул қилинади.
Консультациялар — 1—10 август кунлари ўтказилади.

Танлов саралаши 11 августдан 21 августгача ўтказилади:

Манзилимиз: 700084, Тошкент шаҳри, Хуршид кўчаси, 45-уй (10, 44, 146, 85, 88-автобусларнинг «Семашко номли институт» бекати).

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 34-24-18, 34-55-73, 34-52-50.

КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИҚТИСОДИЁТ ВА СТАТИСТИКАНИ ОЛДИНДАН ЧАМАЛАШ БОШ БОШҚАРМАСИ

ҳисоботларни топшириш муддатларини

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ:

— «Кооператив, кичик ва хусусий корхона фаолияти тўғрисида», 1-«кмп» намунаси бўйича — ҳисобга чораклиги (квартал)дан кейинги ойнинг 10-кунида топширилади.

Ҳисоботлар ташкилот жойлашган туман ҳокимиятларига топширилади ва бланкалар ҳам ўша ердан олинади;

— «Олиб чиқилган маҳсулот тўғрисида ҳисобот», 1-«олиб» чиқиш» намунаси бўйича — 1993 йил 4 июль.

— «Олиб келинган маҳсулот тўғрисида ҳисобот», 2-«олиб келиш» намунаси бўйича — 1993 йил 4 июль.

Ҳисоботларнинг ўз вақтида топширилишини таъминлашингизни сўраймиз.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 33-34-54, 33-32-11, 33-76-75, 33-64-93, 33-29-21, 33-14-61, 33-67-05, 33-39-88.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИҚТИСОДИЁТ ВА СТАТИСТИКАНИ ОЛДИНДАН ЧАМАЛАШ БОШ БОШҚАРМАСИ.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ВА ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

1993 ЙИЛ 20 МАЙДАН БОШЛАБ ХАЛҚАРО ТЕЛЕФОН ВА ТЕЛЕГРАФ АЛОҚАСИ ХИЗМАТЛАРИ УЧУН ЯНГИ ТАРИФЛАР ЖОРИЙ ЭТИЛГАН ЭДИ, 1 ИЮЛДАН БОШЛАБ ЭСА УМУМРЕСПУБЛИКА ШАҲАРЛАРАРО ТЕЛЕФОН ВА ТЕЛЕГРАФ АЛОҚАСИ ХИЗМАТЛАРИ УЧУН ҲАМ ЯНГИ ТАРИФЛАР ЖОРИЙ ЭТИЛДИ.

ХАЛҚАРО ТЕЛЕФОН ВА ТЕЛЕГРАФ АЛОҚАСИ ХИЗМАТЛАРИ УЧУН БЕЛГИЛАНГАН ТАРИФЛАР

Марказий Осиё давлатлари (Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистон)
Бир минутлик сўзлашув нархи — 30 сўм.
Телеграммадаги битта сўз нархи:
оддий — 4 сўм,
шошилинч — 12 сўм.

РОССИЯ, УКРАИНА, БЕЛАРУСЬ, МОЛДОВА, АРМАНИСТОН, ГРУЗИЯ, ОЗАРБАЙЖОН
Бир минутлик сўзлашув нархи — 50 сўм.
Телеграммадаги битта сўз нархи:
оддий — 6 сўм,
шошилинч — 18 сўм.

ЕВРОПА (шу жумладан Латвия, Литва, Эстония)
Бир минутлик сўзлашув нархи — 900 сўм
Телеграммадаги битта сўз нархи:
оддий — 200 сўм,
шошилинч — 400 сўм.

ОСИЁ.
Бир минутлик сўзлашув нархи — 1200 сўм.
Телеграммадаги битта сўз нархи:
оддий — 300 сўм,
шошилинч — 600 сўм.

АФРИКА, АМЕРИКА.
Бир минутлик сўзлашув нархи — 1400 сўм.
Телеграммадаги битта сўз нархи:
оддий — 300 сўм,
шошилинч — 700 сўм.

АВСТРАЛИЯ.
Бир минутлик сўзлашув нархи — 1700 сўм.
Телеграммадаги битта сўз нархи:
оддий —300 сўм,
шошилинч — 700 сўм.

ШАҲАРЛАРАРО (республика ичида) **ТЕЛЕГРАФ ВА ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИ ХИЗМАТЛАРИ УЧУН БЕЛГИЛАНГАН ТАРИФЛАР**
Аҳоли учун телеграммадаги битта сўз нархи:
оддий — 1 сўм,
шошилинч — 4 сўм.
Корхоналар учун телеграммадаги битта сўз нархи:
оддий — 3 сўм,
шошилинч — 11 сўм.

БИР МИНУТЛИК СЎЗЛАШУВ НАРХИ

Йўналишлари (вилоят)	БАҲОСИ (сўмларда) аҳоли учун	корхоналар учун
Андижон	10	20
Бухоро	15	30
Жиззах	10	20
Қорақалпоғистон	15	30
Қашқадарё	15	30
Навоий	15	30
Наманган	10	20
Самарқанд	10	20
Сурхондарё	15	30
Сирдарё	10	20
Тошкент	10	20
Фарғона	10	20
Хоразм	15	30

ЎЗБЕКИСТОН, ТОЖИКИСТОН, ҚИРҒИЗИСТОН, ТУРКМАНИСТОН, ҚОЗОҒИСТОН, РОССИЯ, УКРАИНА, БЕЛАРУСЬ, МОЛДОВА, АРМАНИСТОН, ГРУЗИЯ, ОЗАРБАЙЖОН БЎЙЛАБ ИМТИЁЗЛИ ТАРИФ — ҳафтанинг иш кунлари маҳаллий вақт билан соат 00 дан 06.00 гача, дам олиш ва байрам кунларида эса — кечаю кундуз давомида сўзлашув умумий баҳосининг 75 фоизи ҳажмида амал қилади.

ЕВРОПА МАМЛАКАТЛАРИ (шу жумладан, Латвия, Литва, Эстония), Осиё, Африка, Австралия, Америка билан халқаро телефон сўзлашувлари учун сўзлашув умумий қийматининг 75 фоизи ҳажмида белгиланган имтиёзли тариф ҳафтанинг барча кунларида соат 00 дан 06.00 гача амал қилади.

Олис чет эл мамлакатлари билан халқаро телефон сўзлашуви учун буюртмалар 061 телефони орқали қабул қилинади.

ТЕЛЕГРАММАЛАР:
— аҳолидан — 44-39-21 телефони орқали.
— муассасалардан — 44-50-58, 44-35-44 телефонлари орқали қабул қилинади.

МАЪЛУМОТЛАР ОЛИШ УЧУН ТЕЛЕФОНЛАР:
шаҳарлараро ва халқаро телефон алоқалари бўйича — 44-39-31;
телеграф алоқаси бўйича — 44-30-53, 44-60-06.

* * *

АБОНЕНТЛАР ДИҚҚАТИГА!

Шаҳарлараро ва халқаро автомат телефон алоқаси бўйича рақамларни териш тартиби ўзгарди ва унга айрим қўшимчалар киритилди.

Актюбинск шаҳрида рақамларни териш тартиби ўзгарди: 2-АТС телефон рақамлари олдидан 2 рақами, 3-АТС, 4-АТС, 5-АТС, 7-АТС телефон рақамлари олдидан 5 рақам қўшилди.

Масалан: 312+2+2+23244 ёки 312+2+5+34562.

ХЕРСОНДА 1-АТС ва 5-АТСнинг олтита рақамли тартибга ўтилиши муносабати билан ана шу АТС телефон рақамлари олдидан 5 рақамини териш лозим.

ҚУЙИДАГИ ШАҲАРЛАРНИНГ КОДЛАРИ ЎЗГАРДИ:
КЎЛОБ — янги коди 43122,
ҚЎРҒОНТЕПА — янги коди 43322,
ЭНГЕЛЬС (Саратов вилояти) **— янги коди 84511.**

ҚУЙИДАГИ ШАҲАРЛАРДАГИ МАЪЛУМОТЛАР БЕРИШ ХИЗМАТИ ТЕЛЕФОНЛАРИ ЎЗГАРДИ:
ЖИТОМИРДА — 372222, 9909111,
БЕЛАЯ ЦЕРКОВЬ (Киев вилояти) **— 52222.**

ТОШКЕНТ ТЕЛЕГРАФ-ТЕЛЕФОН СТАНЦИЯСИ.

1993 йили Тошкент шаҳар 64-ўрта мактаб томонидан **Садритдинов Нодир Маснаутдинович** номига берилган АУ № 308263 рақамли йўқолган етуклик аттестати **БЕКОР ҚИЛИНАДИ**

Тошкент давлат Техника дорилфунуни ректорати ва жамоа ташкилотлари ҳамда «2-Олий риёзиёт» таҳсилгоҳи жамоаси шу таҳсилгоҳ катта ўқитувчиси М. Йўлдошевга падари бузруквори **Эргаш ЙЎЛДОШЕВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент шаҳар прокуратураси жамоаси Тошкент шаҳар Миробод тумани прокурори М. Ю. Хўжаевга укаси **Сайфулла Юнусович ХЎЖАЕВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент оқшоми

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони — 000101.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: хатлар — 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича 32-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Ҳажми — 2 босма табоқ.
Офсет. Қоғоз бичими А — 2
Нашр кўрсаткичи 64690.

Босмага бериш вақти 11.30

Босмага берилди 11.50. Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6

Буюртма Г—330. 19019 нусхада.